

METODOLOGIE DE IDENTIFICARE A RISCURILOR DE FEMICID

DR. HABIL. BALICA ECATERINA

Implementat de:

Copyright © Balica Ecaterina și Centrul FILIA

Orice reproducere parțială sau totală trebuie făcută cu acordul proprietarilor drepturilor de autor (Balica Ecaterina și Centrul FILIA) și menționarea sursei.

Autoare: Dr. Habil. Balica Ecaterina

Sugestie de citare: Balica Ecaterina, Metodologie de identificare a riscurilor de femicid și de abordare a situațiilor de risc, Centrul FILIA, octombrie 2026

Metodologie publicată în cadrul proiectului CARE: drepturi, rețele și intervenție coordonată împotriva violenței bazată pe gen și traficul de persoane, implementat de eLiberare și Centrul FILIA cu sprijinul ACT212. Proiect finanțat prin Programul de Implicare Civică, sprijinit de Contribuția Elvețiană cu scopul de a reduce disparitățile economice și sociale în UE.

Conținutul acestui material nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Elveției:
www.elvetiaromania.ro

Cuprins

Introducere	1
1. Femicid - considerații generale	2
2. Metodologie de identificare a riscurilor de femicid	3
2.1 Modalitățile de identificare a riscurilor de comitere a femicidelor	4
2.2 Profesioniștii care pot evalua riscul de comitere a femicidelor	4
2.3 Particularitățile procesului de evaluare a riscului de comitere a femicidului	5
2.4 Considerații etice privind evaluarea riscului de comitere a femicidelor	6
2.5 Situațiile în care se face evaluarea riscurilor de comitere a femicidelor	7
2.6 Sursele de informare privind factorii de risc	8
2.7 Riscurile care indică evoluția violenței către femicid	9
3. Femi_Risc - Instrument experimental de evaluare a riscului de femicid intim	26

Introducere

Femicidul nu este un act spontan, ci un act de violență letală care este precedat, de cele mai multe ori, de alte acte de violență care pot reprezenta indicatori ai riscului de comitere a femicidelor.

Evoluția actelor de violență către un femicid se face într-un interval de timp care variază de la caz, la caz. Prevenirea femicidelor este posibilă tocmai datorită faptului că actele de violență se transformă într-un interval de timp care permite intervenția profesioniștilor.

Intervenția profesioniștilor și oprirea evoluției violenței către femicid este posibilă dacă se face evaluarea riscurilor și identificarea factorilor de risc premurgători femicidelor.

Metodologia de identificare a riscurilor de femicid reprezintă prima lucrare de acest gen din România prin intermediul căreia punem la dispoziția profesioniștilor informațiile necesare realizării unei evaluări a riscurilor de comitere a femicidelor.

În prima parte, Metodologia oferă informații generale privind particularitățile procesului de evaluare a riscurilor de femicid, categoriile profesionale care pot face evaluarea riscului de femicid, considerațiile etice privind procesul de evaluare și factorii de risc specifici femicidelor.

În partea a doua, am inclus un instrument de evaluare a riscurilor de comitere a femicidelor care poate fi utilizat de profesioniștii din România.

Femi_Risc

este un instrument de evaluare aflat în fază experimentală, care urmează a fi testat în practică de profesioniști și pentru care urmează să fie formulate propuneri de îmbunătățire, pe baza analizelor și cercetărilor privind factorii de risc, de către Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor, conform *Legii 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.*

1. Femicid: considerații generale

Ce este femicidul?

Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative definește femicidul ca fiind:

“uciderea cu intenție a unei femei, precum și moartea unei femei, survenită ca urmare a lovirilor sau vătămarilor cauzatoare de moarte ori a altor infracțiuni intenționate urmate de moartea victimei, indiferent dacă faptele sunt comise de un membru al familiei sau de o altă persoană”(Art. 1, (3) lit a).

Art 1 cu (6) Termenul “femei” include și fetele sub 18 ani.

Cine sunt victimele femicidului?

Conform Legii nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidelor, femicidul poate avea drept **victimă o femeie sau o fetiță**. Aceeași lege precizează că “termenul “femei” include și fetele sub 18 ani” (art. 1 cu 6).

O fetiță sau femeie poate fi victimă a unui femicid, indiferent de vârstă, nivel de educație, mediu de rezidență (rural /urban), nivel economic, etnie, profesie, ocupație, religie sau alte caracteristici socio-demografice. Victimă a femicidului poate fi o fetiță cu vârsta de un an sau o femeie cu vârsta de peste 65 de ani, o femeie victimă a traficului de persoane sau o fată/femeie exploatată sexual, o vânzătoare sau o profesoară, o soție/ o fostă soție sau o femeie cunoscută pe internet și cu care agresorul a avut o relație contra cost etc.

Cine sunt agresorii?

Un femicid poate fi comis de către o femeie sau un bărbat, de către un membru al familiei, de către o persoană cunoscută sau necunoscută victimei (fetiță sau femeie). Agresorul poate fi soțul sau fostul soț, concubinul sa fostul concubin, fratele sau sora, tatăl sau mama, verisorul sau verișoara, bunica sau bunicul, un prieten sau o prietenă, un coleg de școală sau o colegă, un coleg de muncă sau o colegă, un vecin sau o vecină, un client sau un proxenet, un cunoscut sau o necunoscută.

Femicidul poate fi comis de un agresor sau de către mai mulți agresori.

2. Metodologie de identificare a riscurilor de comitere a femicidelor

Scopul Metodologiei de evaluare a riscurilor de comitere a femicidelor

Fiind vorba despre prima Metodologie de identificare a riscurilor de femicid din România, metodologia de față își propune să familiarizeze diverse categorii de profesioniști cu factorii de risc specifici violenței letale, în special cu factorii de risc specifici femicidelor. Întrucât până în prezent, în România nu au fost realizate cercetări științifice care să identifice factorii de risc pentru femicidele comise în contextul național, Metodologia de față inventariază: 1) factorii de risc identificați de către specialiști din țări în care există studii privind evaluarea factorilor de risc și 2) factorii de risc incluși în instrumentele de evaluare a riscului folosite la nivel internațional. Pentru România, vor fi incluși, cu titlul exploratoriu, și factori de risc care au fost frecvent menționați în cazurile de femicide prezentate în media.

Instrumentele de evaluare a riscului de comitere a femicidelor

Instrumentele de evaluare a riscului de femicid sunt, în general elaborate cu ajutorul unor cercetări empirice privind femicidele care includ: a) analiza femicidelor sau a omorurilor dintre parteneri intimi sau a omorurilor cu victime femei; b) interviuri cu femei victime ale violenței domestice și c) activități de culegere a informațiilor oferite de către profesioniștii care lucrează în sistemul de justiție și instrumentează cazuri de violență interpersonală, de către profesioniștii care lucrează în adăposturile și organizațiile neguvernamentale care oferă sprijin pentru femeile victime ale violenței (Campbell 1986, 2005).

Analiza literaturii științifice internaționale privind rezultatele aplicării diverselor instrumente de evaluare a riscului de comitere a femicidelor sau al altor tipuri de omoruri (omoruri între parteneri intimi, omoruri între femei, omoruri cu victime persoane în vârstă etc) reprezintă un element important în elaborarea unui instrument de evaluare a riscului. Un rol important în elaborarea unui instrument de evaluare a riscului îl au aplicarea instrumentului de evaluare și analiza post-implementare experimentală a instrumentului. Studiile internaționale au arătat faptul că, după aplicarea instrumentelor de evaluare, unii factori de risc au fost eliminați din grila de evaluare, în timp ce alții au fost adăugați ca urmare a factorilor de risc identificați în teren și a căror influență directă s-a dovedit a fi statistic semnificativă. De exemplu, instrumentul de evaluare elaborat de Jacquelyn C. Campbell în 1986 și cunoscut sub denumirea de ***Danger Assessment***¹ a fost evaluat de-a lungul anilor de către echipa de colaboratori coordonați de către Campbell, dar și de către alți cercetători din alte țări care au încercat să adapteze instrumentul la particularitățile țărilor respective. Cercetările au permis modificarea ***Danger Assessment*** și adaptarea acestuia la diverse categorii de victime (femei imigrante, femei aflate în relație cu alte femei) sau la diferite contexte în care poate fi aplicat (intervenția poliției în teren, la secția de poliție, în spitale, camera de urgență, clinici medicale)².

La nivel internațional, instrumentele de evaluare a riscului au fost elaborate pentru a preveni diverse tipuri de femicide. Astfel, au fost elaborate instrumente de evaluare a riscului de comitere a femicidelor comise de parteneri intimi (***Danger Assessment – DA***³), a omorurilor comise asupra femeilor imigrante (***Danger Assessment Immigrant-DA-I***⁴), pentru femeile aflate în relație cu alte femei (***Danger Assessment Revised DA-Revised***⁵).

¹ <https://www.dangerassessment.org/About.aspx>

² <https://www.dangerassessment.org/DATools.aspx>

³ https://www.dangerassessment.org/uploads/DA_NewScoring_2019.pdf

⁴ <https://www.dangerassessment.org/DATools.aspx>

⁵ <https://www.dangerassessment.org/uploads/SameSexDangerAssessment.rev2007.pdf>

De asemenea, au fost elaborate și adaptate instrumente de evaluare a riscurilor pentru polițiști (Danger Assessment - Law Enforcement: DA-LE⁶) sau pentru profesioniști care lucrează în sistemul de sănătate (DA-5⁷)

2.1 Modalități de identificare a riscurilor de comitere a femicidelor

Evaluarea riscului de comitere a femicidelor se poate face cu ajutorul unor instrumente de evaluare standardizate care pot fi utilizate de către:

1. Profesioniști instruiți să identifice factorii de risc care indică faptul că femeia victimă este expusă riscului de a fi ucisă. Profesioniștii sunt instruiți și pentru evaluarea riscului de comitere a femicidelor.
2. Femeia victimă a violenței – în această situație victima are acces la un instrument de evaluare care poate fi auto-administrat (chestionar) pe care îl poate completa și pentru care la final primește indicația de a contacta un profesionist cu care să vorbească despre situația sa.

2.2 Profesioniști care pot evalua riscul de comitere a femicidelor

Evaluarea riscului de comitere a femicidelor se poate face doar de către profesioniști care sunt formați să identifice riscurile, să utilizeze instrumentele de evaluarea riscului și să evalueze riscul de comitere a femicidelor.

Metodologia de față este destinată profesioniștilor care intră în contact cu femeile victime ale diverselor tipuri de violențe. Printre profesioniștii care pot utiliza instrumentul de evaluare prezentat în această lucrare se numără:

1. polițiștii de la ordine publică sau orice polițist care ia la cunoștință sau este implicat în intervenția într-un caz de violență contra persoanei;
2. polițiștii care instrumentează cazurile de violență și agresiuni sexuale;
3. polițiștii care instrumentează cazuri de trafic de persoane și exploatare sexuală;
4. procurorii care coordonează activitățile de cercetare și urmărire penală în cazurile de violență contra persoanei, agresiuni sexuale, trafic de persoane ;
5. judecătorii care instrumentează cauzele cu victime ale violenței interpersonale;
6. asistenții sociali care intră în contact cu victime ale violenței domestice sau alte tipuri de victime ale violenței interpersonale;
7. profesioniștii care lucrează la liniile telefonice destinate victimelor violenței domestice 0800.500.333: linia telefonică gratuită 24/7 gestionată de Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) pentru cazuri de trafic de persoane și violență;
8. profesioniștii care lucrează la linia telefonică 112 numărul unic pentru apeluri de urgență, disponibil gratuit 24/7 din orice rețea fixă sau mobilă din România și Uniunea Europeană;
9. profesioniștii care lucrează la linia telefonică 119: Numărul unic național pentru sesizarea cazurilor de abuz, exploatare sau neglijare a copiilor;
10. profesioniștii care lucrează la linia telefonică 116 111: Telefonul Copilului, linie de consiliere și sprijin gratuită și confidențială pentru copii și adolescenți care se confruntă cu abuz, bullying sau alte probleme;
11. profesioniștii care lucrează la linia telefonică 0800 800 678: Numărul verde gratuit al Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane (ANITP);
12. profesioniștii SMURD și salvare care intervin în cazurile medicale semnalate la 112;

⁶<https://www.clevelandohio.gov/sites/clevelandohio/files/policies-procedures/5.05.01A.pdf?rev=230622>

⁷https://www.dangerassessment.org/uploads/DA-5_Format_2019_r1.pdf

13. cadrele medicale din unitățile de primiri urgențe și toate cadrele medicale care intră în contact cu o victimă a violenței;
14. medicii legiști care intră în contact cu victime ale violenței;
15. consilierii de probațiune care au în supraveghere sau elaborează referate pentru persoane care au comis acte de violență contra persoanei (violență împotriva partenerelor intime, violența contra membrilor de familie, violență contra femeilor în general, inclusiv violență sexuală, cibernetică, motivată de ură sau alte tipuri de violență care au avut drept victime femei);
16. avocații care apără interesele victimelor violenței;
17. profesioniștii care lucrează în organizații neguvernamentale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței de gen.

2.3 Particularitățile procesului de evaluare a riscului de comitere a femicidului

Procesul de identificare a riscurilor de comitere a femicidelor și evaluarea riscurilor de femicid necesită:

- **Profesioniști formați să identifice riscurile** - Studiile internaționale atrag atenția asupra faptului că evaluarea riscului de comitere a unui femicid trebuie făcută de către profesioniști formați în vederea identificării și evaluării riscului ca o persoană să devină victimă a violenței letale/omor/femicid.
- **Cooperare interinstituțională** - Printre recomandările făcute de specialiști se numără și cea referitoare la cooperarea interinstituțională cu scopul intervenției timpurii și a prevenirii femicidelor (Horn et al 2024), astfel încât evaluarea riscului de comitere a femicidelor să ia în considerare toate datele despre caz pe care le dețin profesioniștii care intră în contact cu victimele violenței sau care dețin informații despre cazurile respective (poliția, asistența socială, asistenta medicală, avocații, consilierii de probațiune, organizațiile neguvernamentale care lucrează cu victimele violenței, traficului și exploatarei – vezi *lista profesioniștilor enumerați de la 1-17*).
- **Surse de informare diverse** - Specialiștii care au analizat rezultatele aplicării mai multor instrumente de evaluare a riscului de comitere a actelor de violență, inclusiv cele letale, au atras atenția asupra faptului că estimarea riscurilor trebuie făcută pornind de la mai multe surse de informare, nu numai de la datele culese prin intermediul victimei (Campbell et al 2008; Conor-Smith et al, 2011). Unii autori apreciază că, deși este utilă, estimarea riscurilor doar pe baza informațiilor date de către victime poate fi deficitară întrucât există posibilitatea ca femeile victime să evalueze riscul ca fiind mai mic decât în realitate “din dorința de a-l proteja pe agresor, din frica față de agresor sau pentru că nu vrea să ia contact cu sistemul de justiție” (Conor-Smith et al, 2011).
- **Analiza contextuală a violenței pentru care victima vine în contact cu profesioniștii sau despre care un profesionist ia la cunoștință.** Profesionistul trebuie să culeagă informații despre istoricul violenței și nu numai despre actul de violență pentru care victima a solicitat sprijin.
- **Colectarea de date privind agresorul din cât mai multe surse posibile și apoi realizarea analizei riscurilor.** Recomandarea este îndeosebi pentru polițiștii care trebuie să evalueze situația și să decidă ce măsuri vor lua. Studiile științifice arată că, este necesară culegerea de date privind comportamentul agresorului mai ales în contextul în care este vorba despre un incident raportat la poliție **în timpul sau după separarea victimei de agresor** (Horn et al 2024). Cercetări recente au arătat că, separarea victimei de agresor reprezintă un risc ridicat pentru escaladarea violenței (Horn et al 2024).

2.4 Considerații etice privind evaluarea riscului de comitere a femicidelor

Profesioniștii implicați în identificarea riscurilor și evaluarea riscului de comitere a unui femicid trebuie să aibă în vedere pe parcursul procesului de evaluare următoarele:

1. **Evitarea victimizării secundare a victimei** - culegerea informațiilor privind factorii de risc incluși în instrumentele de evaluare presupun contactul direct cu fetița sau femeia victimă a violenței. Interacțiunea cu profesionistul care face evaluarea riscurilor poate genera, prin intermediul întrebărilor și prin atitudinea profesionistului, victimizarea secundară a fetei sau a femeii care a trecut printr-unul sau mai multe episoade de violență și prin mai multe contacte cu diverși profesioniști interesați să investigheze actele de violență la care a fost expusă.

Recomandarea este ca, profesionistul care face investigația juridică a cazului să fie format pentru evaluarea riscului de femicid, iar fetița sau femeia victimă să beneficieze de consiliere psihologică gratuită în timpul evaluării riscului și după realizarea evaluării riscului de femicid. Ar fi indicat ca profesionistul evaluator să fie însoțit de un psiholog sau să aibă o listă de psihologi care oferă consiliere pentru fetele și femeile expuse la violență (violență domestică, violență sexuală, exploatare și trafic de persoane sau alte tipuri de violență contra persoanei).

În situația în care evaluarea riscului de femicid se face în cazul unei fete victimă a violenței, se recomandă ca victima să fie însoțită de un membru al familiei (care nu a fost implicat în actele de violență împotriva fetei) sau un psiholog care să monitorizeze starea emoțională a fetei victime pe parcursul evaluării riscului de femicid.

În situația în care evaluarea riscului de femicid se face în cazul unei fete sau femei traficate sau exploatare sexual, se recomandă ca **victima să fie însoțită de un psiholog care să monitorizeze starea emoțională a victimei pe parcursul evaluării riscului de femicid⁸.**

De asemenea, pentru evitarea victimizării secundare ca urmare a procesului de evaluare a riscului, se recomandă ca, în măsura în care este posibil, profesionistul care face evaluarea riscului să se documenteze și să culegă informații contextuale privind istoricul actelor de violență la care a fost supusă fetița sau femeia victimă și din alte surse (sesizări ale Poliției, cazier agresor etc – vezi Tabel 1). În acest mod, se limitează durata contactului cu victima.

2. **Procesul de evaluare a riscului trebuie să fie centrat pe nevoile imediate ale victimei și nu pe interesul evaluatorului de a avea cât mai multe informații.** Starea de bine a victimei este importantă, profesionistul are obligația de a evalua starea fizică și psihică a victimei și posibilitatea de a realiza evaluarea riscului. În situația în care victima este rănită sau într-o stare psihică deteriorată ca urmare a actelor de violență la care a fost expusă, profesionistul va apela la medici și psihologi pentru a evalua posibilitatea realizării interviului de evaluare cu victima. Profesionistul evaluator va consemna în fișă starea fizică (răni, leziuni etc) și emoțională a victimei (teama față de agresor este un indicator al riscului de comitere a omorului). Atunci când profesionistul sau psihologul care-l însoțește apreciază că este necesară întreruperea procesului de evaluare, întreprinderea va fi oprită.

3. **Calitatea evaluării riscului de comitere a femicidului depinde de modul în care profesionistul care face evaluarea interacționează cu victima** și reușește să obțină cât mai multe informații privind factorii de risc incluși în instrumentul de evaluare, istoricul violenței, starea victimei și contextul general în care a avut loc episodul de violență pentru care a fost chemat profesionistul (polițistul care a venit la o sesizare 112, de exemplu). Profesionistul trebuie să evite să pună sub semnul întrebării faptele relatate de victimă, să o încurajeze să relateze cât mai multe date despre istoricul violenței, despre formele de violență la care a fost expusă și să conducă întrevederea cu victima astfel încât să obțină cât mai multe indicii care ar putea fi utile în evaluarea riscului de femicid. Va evita să pună o întrebare de mai multe ori sau să pună la îndoială informațiile relatate de către victimă. Va informa victima despre scopul întrevederii înainte de a începe procesul de evaluare.
4. **Profesionistul care face evaluarea riscului de femicid trebuie să realizeze interviul cu victima într-un spațiu adecvat în care victima să se simtă în siguranță, un spațiu în care nu se află și alte persoane** (sau în care nu este un trafic continuu de persoane care intră și ies). Se recomandă ca în spațiul în care profesionistul face evaluarea riscului **să nu fie prezent agresorul** sau altă persoană care ar putea afecta emoțional victima sau care ar putea distorsiona procesul de evaluare prin amenințarea, exercitarea de presiuni asupra victimei sau prin amenințarea victimei. De asemenea, profesionistul trebuie să nu vulnerabilizeze victima și să o expună la alte acte de violență din partea agresorului sau a altor persoane (membri ai familiei agresorului, prieteni, colegi, vecini etc).

2.5 Situații în care se face evaluarea riscurilor de comitere a femicidelor

Evaluarea riscurilor de comitere a unui femicid se face atunci când avem informații privind acte de violență comise asupra unei fete sau femei, când victima cere sprijin poliției, când asistentul social sau orice profesionist (vezi lista 1-17) are informații că o fetiță/femeie este expusă la violență, când o persoană sesizează instituțiile statului că o fetiță/femeie este expusă la violență.

Atenție!

Profesionistul va face evaluarea riscului chiar dacă victima nu depune plângere la poliție, își retrage plângerea, nu solicită sau refuză ordinul de protecție sau refuză monitorizarea electronică.

Evaluarea riscului de femicid ar trebui făcută pentru fiecare caz de violență contra unei femei/fete pentru care este solicitată intervenția poliției. Literatura de specialitate arată că, de obicei, victimele vin să raporteze la poliție actele de violență. Atunci când victimele vin la poliție de obicei, actele de violență au depășit deja un nivel de gravitate, fapt pentru care intervenția poliției este necesară.

Evaluarea riscului de comitere a unui act de violență letală (femicid în cazul nostru) nu presupune o selecție a cazurilor de violență cu victime femei sau fete în funcție de încadrarea juridică a fetei pentru care victima vine să depună plângere sau pentru care profesionistul ia la cunoștință pe diverse canale despre actele de violență asupra victimei.

Prin urmare, evaluarea riscului se va face chiar și atunci când faptele despre care victima sau apropiatii victimei (sau orice altă persoană) îl informează pe profesionist sunt acte de violență fizică de o gravitate mică sau acte de violență verbală, psihologică, spirituală, cibernetică, economică sau socială. Evaluarea riscului se va face în contextul general al relației dintre agresor și victimă (sunt separați sau sunt în proces de separare sau divorț), al istoricului violenței (au mai fost semnalate și alte acte de violență) și al profilului agresorului (consumator de droguri sau alcool, posesor de arme de foc, suferă de o afecțiune psihică, antecedente penale, cunoscut/sanționat pentru acte de violență împotriva altor parteneri/femei/fete, ordine de protecție, încălcare de ordine de protecție).

Evaluarea riscului de femicid se face, în cazul violenței dintre parteneri intimi (soți, foști soți, concubini foști concubini/parteneri), atât în situația în care cei doi parteneri sunt împreună/în relație, cât și după ce a avut loc separarea lor prin divorț sau plecarea partenerii din relație. Riscul de femicid este mai mare pentru partenerii care s-au separat și pentru partenerii care s-au separat de mai multe ori. Intervalul de timp pentru care acest risc se menține la cote înalte este de aproximativ un an de la separare. Perioada de început, primele luni de la separare, prezintă un risc mai mare.

2.6 Surse de informare privind factorii de risc

Pentru evaluarea riscului de comitere a unui femicid pot fi folosite informații din mai multe surse la care diverși profesioniști au acces. Evaluarea riscului de comitere a unui femicid necesită cooperarea interinstituțională care să permită colectarea de date privind actele de violență și comportamentul violent al agresorului (antecedente penale, ordine de protecție etc) în timp util.

Profesionistul care face evaluarea riscului	Surse de informare	Modalitatea de culegere a datelor privind violența	Locul în care este aplicat instrumentul de evaluare	Scopul
polițist/ procuror/ judecător	victimă agresor martori rapoarte ale poliției cazier date de la ONG-urile pentru victime	interviu față în față cu victima interogatoriu agresor cazier	secția de poliție locuința victimei adăposturi pentru victime/ONG-uri	evaluarea riscului de femicid siguranță imediată planificare răspunsul sistemului de justiție penală
consilier de probațiune	agresor	interviu față în față cu agresorul referate de evaluare a riscului de recidivă	serviciul de probațiune	conștientizarea nevoilor victimei
asistent social	victimă referate asistent social	interviu față în față cu victima	locuința victimei Centre pentru victime/ONG-uri	instruirea profesioniștilor
avocat	victimă	interviu față în față cu victima	birou avocat	<i>Tabel 1. Tipuri de surse de informare care pot fi folosite de către profesioniștii din România pentru identificarea riscurilor de comitere a femicidelor</i>
medic	victimă	interviu față în față cu victima	spitale, camera de gardă/ urgență cabinet medic	

2.7 Riscurile care indică evoluția violenței către un femicid

Femicidele nu sunt rezultatul unor conflicte spontane. De cele mai multe ori, femicidele sunt precedate de acte de violență care pot reprezenta, la un moment dat, indicatori ai riscului de comitere a femicidelor.

Evoluția actelor de violență către un femicid se face într-un interval de timp care variază de la caz, la caz. Prevenirea femicidelor este posibilă tocmai datorită faptului că actele de violență se transformă într-un interval de timp care permite intervenția profesioniștilor.

Intervenția profesioniștilor și oprirea evoluției violenței către femicid este posibilă, dacă se face în timp util evaluarea riscurilor și identificarea factorilor de risc premergători femicidelor.

În paginile următoare vom prezenta riscurile care au fost identificate în literatura de specialitate internațională și în cadrul instrumentelor de evaluare a riscurilor de comitere a femicidelor folosite în practică de profesioniștii.

Riscurile vor fi prezentate în ordinea importanței lor în dinamica femicidelor. Am inserat de fiecare dată când am avut informații nivelul de risc și asocierea dintre anumiți factori de risc.

1. Amenințarea cu moartea la adresa victimei

risc ridicat de comitere a femicidului⁹

- Studiile internaționale apreciază că, amenințarea cu moartea reprezintă **unul dintre riscurile majore de comitere a femicidelor**, de aici și necesitatea de a contacta în regim de urgență autoritățile.
- *Orice amenințare la adresa victimei* (cu bătaia, cu moartea cu distrugerea de bunuri, cu uciderea copilului sau a animalelor de companie) **crește riscul ca victima să fie ucisă de 11,36 ori** (Matias et al 2020).
- Amenințarea partenerei intime cu moartea crește riscul ca femeia să fie ucisă de 15 ori (Campbell et al 2003).
- Amenințările cu moartea pot fi *explicite* sau *implicite* (Logan și Walker, 2017), amenințările explicite fiind asociate cu o teamă mai mare decât cele implicite (Logan, 2010).

Amenințarea explicită cu moartea poate fi formulată verbal sau non-verbal, direct sau sub forma unor mesaje scrise trimise prin intermediul telefonului sau al rețelelor sociale. Amenințările pot fi transmise către victimă și prin intermediul copiilor sau al altor persoane din familie sau din proximitatea victimei. Ele pot fi transmise și de către persoane cunoscute, dar și necunoscute¹⁰.

Amenințările explicite pot fi mesaje de tipul¹¹:

„Spune-i la mă-ta că o spânzur, spune-i că o bat, că o termin!”¹²

„Te îngrop de vie!”¹³

„Moartea ta e din mâinile mele”¹⁴

⁹Am inserat eticheta *Risc ridicat de comitere femicid*, în cazul riscurilor pentru care studiile internaționale menționau gravitatea riscului.

¹⁰Digi24, 8.01.2020 O minoră de 13 ani a primit peste 700 de mesaje anonime de amenințare cu moartea sau cu violul. Cum va afla poliția cine este autorul, <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/o-minora-de-13-ani-a-primit-pest-700-de-mesaje-anonime-de-amenintare-cu-moartea-sau-cu-violul-cum-va-afla-politia-cine-este-autorul-1242622>

¹¹Exemplele au fost colectate din articole publicate în media online care relatează despre cazuri de violență domestică și femicide comise în România.

¹²Ana Tet, O femeie din Cluj, blocată în trafic și amenințată cu moartea de soț prin copilul de 6 ani: „Spune-i la mă-ta că o spânzur!” Cum a scăpat bărbatul basma curată, 25 aprilie 2026, <https://www.libertatea.ro/stiri/stiri-cluj-femeie-amenintata-sot-traffic-copil-6-ani-fapta-s-a-prescris-5713434>

¹³Femeie amenințată cu moarte de propriul soț, fost polițist, <https://www.youtube.com/watch?v=xrYDXJkpQj8>

¹⁴„Moartea ta e din mâinile mele”. O femeie, amenințată și urmărită de soț. Bărbatul a ajuns în arest, 6 septembrie 2026, <https://ziar.md/audio-moartea-ta-e-din-mainile-mele-o-femeie-amenintata-si-urmarita-de-sot-barbatul-a-ajuns-in-arest/>

„Te omor, să știi, sau bag un cuțit în tine!”¹⁵

„A țipat la copii în mașină tot drumul, a făcut un scandal monstru și le-a spus că vine la Iași și mă omoară.”¹⁶

„La interpellarea instanței, reclamanta arată că pârâtul a spus: „iau cuțitul de pe masă și te omor și mă duc la pușcărie”¹⁷

Amenințările cu moartea implicite sunt la fel de grave, deși nu folosesc direct cuvântul „moarte”. Pot îmbrăca forma unor mesaje transmise direct sau prin intermediul altor persoane sau telefon, mesaje sau postări online. Exemple: „Încep cu tine!”, „Știu unde stai!”, „Ai grijă pe unde mergi!”

„Martora a mai declarat că, în urmă cu două săptămâni, pârâtul i-a spus fiicei ei că o să meargă la mormântul mamei lui și o să o dezgroape pe mama sa, să îi ia rochia și să o îmbrace pe fiica ei și o să se căsătorească. În continuare, a mai declarat că pârâtul postează pe TikTok poze cu fotografii și cruci unde scrie „Dumnezeu să te ierte zâna mea”.¹⁸

„Din declarația martorei rezultă că în luna iulie a anului curent, pârâtul a amenințat-o pe ea și pe reclamant cu incendiarea locuinței. Ulterior emiterii ordinului de protecție, l-a auzit pe pârât cum îl amenința pe reclamant că în acea noapte urmează să își taie brățara electronică și să îi facă rău.”¹⁹

„Solicită ca instanța să aibă în vedere că din înscrisurile depuse la dosar rezultă clar faptul că intimatul a exercitat acte de violență asupra petentei, respectiv mesajul din data de 31.08.2026 prin care petenta este amenințată cu moartea, și **un TikTok trimis de intimat petentei aflat la fila 28 dosar care reprezintă o știre în care o tânără a fost ucisa de fostul concubin, iar după acest TikTok intimatul a trimis mesajul „mă gândesc la mine”.**²⁰

„În noaptea de 10.09.2025, în jurul orei 23:33, în timp ce se afla pe platforma stației de carburanți (...) inculpatul a realizat o transmisiune video în direct pe platforma „facebook” accesibilă publicului larg, pe parcursul căreia, pe o durată de 18 minute și 27 secunde, a proferat în mod repetat injurii, expresii triviale și mesaje explicite de amenințare cu moartea, vătămarea corporală și alte acte de violență extremă la adresa persoanei vătămate și a membrilor familiei acesteia, folosind formule de tipul „să moară copiii mei dacă nu vă iau beregățile” „să curgă sângele din voi” „dacă nu vă dau Knock-out-uri de să se aleagă praful de voi” „să nu mai vedeți copiii la masă” concomitent cu gesturi amenințătoare constând în exhibarea a două cuțite tip briceag, pe care le-a pus în dreptul gâtului și capului, afirmând „dacă nu beau sânge, să n-am parte de copiii mei” și „să moară toți copiii lui (...) dacă nu iau beregățile”, cauzând o stare de temere reală și obiectivă în rândul persoanei vătămate.”²¹

Amenințările implicite pot fi și mesaje cu imagini care fac trimitere la moarte: coroane mortuare, sicrie, emoji care fac trimitere la moarte (pistol, cuțit, bombă - Kirley&McMahon 2018; Alhendi et al 2024) sau gesturi corporale care indică ideea de comitere a unui omor (degetul trecut peste gât, mâna în formă de pistol îndreptată spre o persoană).

„În momentul în care pârâtul și-a sprijinit roata vehiculului de gardul proprietății lor, acesta a efectuat un gest cu degetul arătător transversal în dreptul gâtului, simulând o tăietură de cuțit.”²²

¹⁵Extras din hotărâre judecătorească, rejusr.ro

¹⁶Iulian Moftescu, Femeie în România: când soțul te amenință cu moartea, iar Poliția te trimite la plimbare 16 iulie 2020, <https://reporteris.ro/exclusiv/reportaje/femeie-in-romania-cand-sotul-te-ameninta-cu-moartea-iar-politia-te-trimite-la-plimbare/>

¹⁷Hotărâre nr. 13873/2026 din 09.09.2026 pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București, cod RJ e3e865g93 (<https://www.rejust.ro/juris/e3e865g93>)

¹⁸Încheiere de dezinvestire nr. 7064/2026 din 23.09.2026 pronunțată de Judecătoria Medgidia, cod RJ d3e276668 (<https://www.rejust.ro/juris/d3e276668>)

¹⁹Hotărâre nr. 703/2026 din 22.09.2026 pronunțată de Tribunalul Neamț, cod RJ 43e579ee4 (<https://www.rejust.ro/juris/43e579ee4>)

²⁰Hotărâre nr. 8417/2026 din 09.09.2026 pronunțată de Judecătoria Brașov, cod RJ 5g97g72e2 (<https://www.rejust.ro/juris/5g97g72e2>)

²¹Încheiere de dezinvestire nr. 610/2026 din 07.09.2026 pronunțată de Judecătoria Alexandria, cod RJ g68e83e75 (<https://www.rejust.ro/juris/g68e83e75>)

²²Hotărâre nr. 1312/2026 din 14.09.2026 pronunțată de Judecătoria Mizil, cod RJ 9985e2579 (<https://www.rejust.ro/juris/9985e2579>)

Amenințarea cu lovirea sau uciderea victimei se asociază cu stalkingul²³ (Bendlin and Sheridan (2021) și împreună pot precede omorul (McFarlane et al., 1999), în cazurile de omor între parteneri intimi.

2. Strangularea victimei

risc ridicat de comitere a femicidului

Strangularea victimei reprezintă un risc major pentru comiterea femicidului, chiar dacă evaluarea riscului de femicid nu identifică și alte riscuri (De Boos 2019; Mesing et al 2019; Reckdenwald et al 2020).

Strangularea este întâlnită frecvent în cazul victimelor violenței dintre parteneri, **70% din victimele violenței au experimentat strangularea non-fatală** (Bendlin& Sheridan, 2019; Cannon et al., 2020; De Boos, 2019).

Strangularea **crește riscul comiterii omorului cu 63%** (Spencer & Stith, 2020).

Indiferent de modalitatea în care este făcută (prin presiune cu o mână sau două mâini, prin poziționarea victimei pe pat/la pământ sau contra unui perete, compresia gâtului sau spânzurare etc), indiferent dacă lasă sau nu urme asupra corpului victimei, strangularea victimei reprezintă un risc major (Douglas&Fitzgerald 2020; Patch et al 2023).

Strangularea și amenințarea cu strangularea sunt folosite de agresori pentru a controla victima, aceste două acte de violență sunt identificate frecvent atunci când agresorul folosește controlul coercitiv (Bendlin & Sheridan 2019). Agresorul stranglează victima ca să-i arate victimei că o poate uide fără să lase urme (Thomas et al 2014).

Strangularea nu lasă urme în aproximativ jumătate din cazurile în care victimele au fost agresate, fapt pentru care este greu de identificat la o simplă evaluare (Bergin & Berkowitz, 2012; Brady et al., 2022).

De asemenea, strangularea este mai ușor de identificat dacă profesionistul evaluator le întreabă pe victime dacă au fost strânse de gât, sugrumate sau sufocate de către agresor cu ajutorul mâinilor, al unor fâșii din materiale textile sau de alt tip, funii sau alte obiecte.

Medicii legiști atrag atenția asupra faptului că, **în 97% din cazurile de strangulare urmele sunt greu de identificat** (Malta et al 2025). Atunci când găsesc urme pe corpul victimei, de obicei sunt urme externe “echimoze discoidale grupate în jurul gâtului, excoriații provocate de unghii și zgârieturi de apărare”(Malta et al 2025:3). Pentru identificarea urmelor de strangulare, medicii legiști recomandă formarea cadrelor medicale (în special a celor din unitățile de urgență) pentru evaluarea semnelor și a simptomelor specifice: “durere cervicală, răgușeală, dificultăți respiratorii, disfagie și peteșii la nivelul feței și al ochilor” (Malta et al 2025:4).

Dacă victima menționează că a fost strangulată anterior actului de violență pentru care a sesizat poliția (a fost strangulată de mai multe ori), riscul de a fi ucisă de partenerul intim crește (Spencer 2018) **de 6,7 - 9,9 ori** (Matias et al 2020 ; Campell et al 2003).

²³Pentru informații privind stalkingul, vezi riscul 3 Stalkingul (hărțuirea obsesivă) online și/sau offline

Strangularea victimei asociată cu consumul de droguri și ruperea relației reprezintă principalele riscuri de femicid comise între parteneri tineri cu vârsta până la 25 de ani (Caman & Scott 2024).

3. Stalking-ul (hărțuirea obsesivă) online și/sau offline

Femeile hărțuite de agresori prezintă un risc **de peste două ori mai mare** de a deveni victime ale unei tentative de femicid sau ale unui femicid consumat (Matias et al., 2021).

Studiile științifice au arătat că, **un agresor din cinci își hărțuiește victima înainte de a o ucide** (Johnson et al. 2017). Stalkingul este asociat cu un risc ridicat pentru uciderea unei femei abuzate de partenerul intim (Brady and Hayes' 2018)

Dacă stalking-ul are loc în intervalul de timp în care victima este separată de agresor, crește riscul de comitere a femicidului (Logan, 2010).

Dacă agresorul amenință victima cu moartea în timp ce o hărțuiește, crește riscul de comitere a omorului (Brady and Hayes' 2018).

Hărțuirea (stalkingul) îmbracă forme diverse și identificarea acestora necesită o atenție specială din partea persoanei care face evaluarea riscului de comitere a unui femicid.

Stalking-ul (hărțuirea) presupune acțiuni de supraveghere și control asupra victimei (online și offline), intruziunea în viața personală a victimei, intimidarea și amenințarea victimei și/sau violențe grave îndreptate împotriva victimei (DeMuth, 2024). Mai multe informații privind tipurile de stalking pentru care au fost dezvoltate instrumente speciale de evaluare în Figura 1.

Figura 1

William DeMuth, How Do You Know Your Being Stalked Identifying Stalking Behavior Using The SLII Strategies, Surveillance, Life Invasion, Intimidating, And Interference, 2024

<https://www.cvpsd.org/post/how-do-you-know-your-being-stalked-identifying-stalking-using-the-slii-strategies-surveillance-li>

(traducere și adaptare)

Stalking-ul poate îmbrăca mai multe forme, în funcție de scopul pentru care este exercitat:

Supravegherea victimei presupune observarea și culegerea de informații despre victimă. Agresorul urmărește deplasarea victimei, supraveghează casa/locul de muncă, își face apariția în mod neașteptat, verifică corespondența sau obiectele aruncate la gunoi, caută informații despre victimă la prieteni, familie sau cunoștințe, accesează conturile bancare sau din social media (Facebook, Instagram etc), instalează camere video, dispozitive și software de urmărire în mașina, locuința, telefonul, computerul sau tableta victimei, monitorizează activitatea online a victimei.

Intruziunea în viața personală a victimei implică contactul direct cu victima fără consimțământul acesteia (în spațiul privat sau public, în mediul online).

Agresorul contactează victima prin intermediul telefonului (apeluri și mesaje), prin e-mailuri sau mesaje pe rețelele sociale. Trimite cadouri sau lasă diverse obiecte la locuința victimei fără consimțământul victimei, încearcă să ia legătura cu victima prin intermediari, răspândește zvonuri despre victimă, umilește victima în public, sparge conturile victimei, fură/uzurpă identitatea victimei în mediul online, hărțuiește prietenii, familia sau anturajul victimei, trimite fotografii cu agresorul sau victima în locuri pe care le frecventează victima, încalcă proprietatea victimei (intră în mașină sau în locuință), apare în locurile frecventate de victimă (sala de sport, școala sau grădinița copilului, magazinul).

Comportamentul intimidant prin intermediul căruia agresorul exercită amenințări și presiuni asupra victimei. Identificarea acestui tip de stalking necesită extinderea analizei și focusarea pe radiografierea relației și a istoricului relației dintre victimă și agresor.

Comportamentul intimidant prezintă mai multe riscuri asociate deja cu femicidele : agresorul amenință victima (explicit sau implicit), față în față sau online, cu distrugerea bunurilor sau a animalelor de companie sau cu sabotarea/compromiterea victimei, agresorul face amenințări la adresa familiei, prietenilor, animalelor de companie sau a persoanelor apropiate victimei, victima este șantajată, victima este amenințată cu dezvăluirea informații private dacă nu accepta să întrețină acte sexuale cu agresorul, agresorul comite acte de violență simbolică (deteriorarea unor obiecte) pe care victima le-a perceput drept amenințare, agresorul amenință victima că își va face rău sau chiar și-a provocat singur vătămări, victima se simte intimidată, speriată sau alarmată.

Interferențe prin sabotaj sau atac – acțiunile agresorilor pot îmbrăca forme grave de violență, scopul lor fiind de a produce victimei pierderi (de orice natură). În acest sens, agresorul distruge bunuri ale victimei sau îi fură bunuri, provoacă accidente grave în care victima este direct implicată, intră în conturile bancare sau în conturile din rețelele de socializare (Facebook, Instagram, Tiktok etc), pretinde că este victima și produce prejudicii altor persoane cu scopul ca victima să fie găsită vinovată, o împiedică pe victimă să plece sau o reține împotriva voinței ei, agresează victima în timp ce o hărțuiește sau o amenință, agresează prietenii, familia sau animalele de companie, publică sau distribuie online fotografii, reale sau realizate cu ajutorul AI, cu victima sau informații despre victimă.

4. Violența mediată de tehnologie

Recent, violența facilitată de tehnologie a fost menționată ca fiind un factor de risc pentru femicidele comise de către partenerii intimi (Douglas et al., 2019; McLachlan & Harris, 2022; Woodlock, 2017).

Violența facilitată de tehnologie este asociată cu alți factori de risc specifici femicidelor: controlul coercitiv și stalking-ul (hărțuirea) (McLachlan & Harris 2022).

Violența intermediată de tehnologie îmbracă forma controlului coercitiv și face posibilă extinderea controlului coercitiv în spațiul online (Rogers et al 2022). Formele de violență asociate controlului coercitiv descrise de Stark (2007) (izolare, umilire, intimidare, hărțuire/stalking pedepsirea și restrângerea accesului) se regăsesc în cazul violenței facilitate de tehnologie (Rogers et al 2022, Woodlock et al., 2020; Douglas et al 2019; Freed et al., 2018). Violența mediată de tehnologie face ca violența pe care o exercită agresorul să fie fără limite spațiale și temporale (de exemplu, postările pe social media pot fi accesate de oricine, de oriunde și oricând) (Rogers et al 2022). Prin intermediul tehnologiei, agresorul devine omniprezent în viața victimei, omniscient și omnipotent (Harvard & Lefevre 2020).

Abuzul facilitat de tehnologie se poate manifesta sub forma unor postări sau comentarii abuzive în mediul online pe rețelele de socializare (Facebook, Instagram, Tiktok și platforme online) sau prin supravegherea, hărțuirea sau controlul asupra victimelor prin utilizarea tehnologiilor (telefoane, tablete, computer, camera video) și a programelor software (aplicații de monitorizare, programe de spionaj)(Rogers et al 2022).

Violența facilitată de tehnologie **poate îmbrăca și forma izolării sociale**. Agresorul poate izola victima prin deconectarea ei de la conturile bancare blocându-i posibilitatea de a face plăți și cumpărături online (Douglas et al 2019) sau o poate izola de familie și prieteni prin schimbarea parolelor de acces la e-mail, conturi pe rețele sociale etc (Douglas et al 2019).

Violența facilitată de tehnologie **poate lua și forma hărțuirii victimei**. Agresorul trimite mesaje text sau apelează victima în mod repetat, trimite fotografii compromițătoare, monitorizează locația victimei, monitorizează și hărțuiește victima pe rețelele sociale, postează informații compromițătoare sau false despre victimă pe conturile prietenilor victimei, instalează camere care monitorizează victima, utilizează jucăriile și telefoanele copiilor pentru spionarea partenerei (Douglas et al 2019).

Violența facilitată de tehnologie poate fi realizată de către: partenerii intimi (actuali sau foști), un membru al familiei, persoane necunoscute sau cunoscute (Rogers et al 2022). Violența mediată de tehnologie, în cazul partenerilor intimi, poate fi folosită chiar și după separarea partenerilor (Woodlock 2017)

Violența facilitată de tehnologie este folosită frecvent de către partenerii intimi pentru a-și controla și abuza partenerule (Briggs 2018), dar nu numai.

5. Controlul coercitiv

risc ridicat de comitere a femicidului

Controlul coercitiv implică folosirea de către agresor a unor acțiuni menite „să intimideze, să umilească, să manipuleze, să amenințe și să izoleze partenera, toate acțiunile având drept scop de a face victima să se teamă, să o domine și să mențină controlul” (Home Office 2023, Stark 2007)

„Controlul coercitiv poate include abuzul economic, emoțional și psihologic, abuzul domestic facilitat de tehnologie, precum și amenințările – indiferent dacă acestea sunt sau nu însoțite de violență sau abuz fizic și sexual.” (Home Office 2023).

Riscul de comitere a unui femicid crește de 5,83 ori atunci când agresorul controlează victima (Matias et al 2020).

Controlul coercitiv este un indicator puternic al riscului ca într-un interval de timp scurt victima să fie ucisă, este un indicator mai puternic decât expunerea victimei la violențe fizice grave pe parcursul relației (Chambers et al., 2018; Dawson & Piscitelli, 2021)

Controlul coercitiv persistă și **chiar crește după separarea victimei de abuzator** (Home Office 2023).

Controlul coercitiv se manifestă asupra femeii partenere, dar și asupra copiilor care devin covictime ale controlului coercitiv (Stark 2007, Gruev-Vintila 2026; Sadlier 2015 a b, Grasso et al 2016). În cazul copiilor, controlul coercitiv este exercitat sub forma: „izolării, intimidării, controlului, coerciției dublate de comportamente utilitare (atenții cadouri, vacanțe)” (Gruev-Vintila 2026: 86).

Studiile recente au arătat că, principalii predictorii ai controlului coercitiv, și implicit ai riscului de femicid, sunt: „starea de teamă a femeilor și amenințările cu vătămarea sau uciderea, escaladarea agresiunilor ori a amenințărilor și amenințarea cu folosirea sau utilizarea efectivă a armelor de foc”(Hovey et al 2026)

Starea de teamă pe care o resimte victima (tema față de agresor, teama că va fi ucisă ea sau cineva apropiat) reprezintă un indicator major pentru prezența controlului coercitiv (Crossman & Hardesty, 2018; Dichter et al., 2018 ; Hill 2020). De aici și necesitatea de a evalua cu atenție riscurile specifice femicidului atunci când profesionistul identifică starea de teamă, profesionistul trebuie să evalueze în profunzime și să caute elemente care indică prezența altor componente ale controlului coercitiv (izolare, supravegherea victimei, umilirea, hărțuirea, amenințarea etc).

Controlul coercitiv poate să nu fie însoțit de violență fizică sau sexuală, consecințele lui rămân la fel de grave chiar dacă victima nu este lovită sau rănită (Viñas-Racionero et al 2023; Dobash et al., 2007; Nicolaidis et al., 2003).

Controlul coercitiv este dificil de identificat de către profesioniști întrucât nu este asociat cu urme la nivelul corpului. De aici și nevoia de formare a profesioniștilor pentru identificarea formelor de control coercitiv. Pentru a înțelege cât de complexă este evaluarea controlului coercitiv, puteți consulta Anexa 1 în care am inclus un extras din ghidul folosit de profesioniștii din Marea Britanie pentru evaluarea comportamentului de control coercitiv și aplicarea legii controlului coercitiv²⁴.

Figura 2 Controlul coercitiv²⁵

Violență/abuz fizic și sexual și comportament violent

- Violență fizică și amenințări cu violență fizică;
- Intimidare fizică, de exemplu: blocarea ușilor, strângerea sau agitarea pumnilor, trântirea ușilor, lovirea pereților, simularea lovirii sau a unei mișcări de lovire, aruncarea cu obiecte spre victimă sau în preajma acesteia, afișarea unor arme sau obiecte periculoase, conducerea autovehiculului într-o manieră periculoasă sau haotică atunci când victima se află în mașină;
- Agresiune, constrângere sau abuz sexual, precum și amenințări cu agresiunea sexuală.

²⁴Infrațiunea de control coercitiv a fost introdusă în Marea Britanie prin Serious Crime Act 2015, section 76. Mai multe informații aici <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2015/9/section/76>

²⁵Home Office, Controlling or coercive behaviour: statutory guidance framework (accessible), Updated 27 July 2023 <https://www.gov.uk/government/publications/controlling-or-coercive-behaviour-statutory-guidance-framework/controlling-or-coercive-behaviour-statutory-guidance-framework-accessible#fn:4>

Abuz emoțional și psihologic

- Abuz legat de credință sau convingeri;
- Abuz verbal;
- Critici constante la adresa rolului victimei de partener, soț/soție sau părinte;
- Critici privind alegerea prietenilor și a cunoștințelor victimei;
- Subminarea și/sau manipularea intenționată a victimei;
- Postarea unor mesaje nedorite pe rețelele de socializare ale victimei.

Comportamente de control

- Controlarea sau monitorizarea activităților și a comportamentului zilnic al victimei, de exemplu: obligarea acesteia să dea socoteală pentru modul în care își petrece timpul, impunerea vestimentației, a alimentelor și a orelor de masă, a programului și locului de somn, a persoanelor cu care se întâlnește sau cu care discută, a locului de muncă, precum și restricționarea accesului la cursuri de formare sau dezvoltare etc;
- Utilizarea sistemelor digitale, precum dispozitivele inteligente sau rețelele de socializare, pentru a exercita constrângeri, a controla, a tulbura și a monitoriza victima (de exemplu: restricționarea și verificarea utilizării telefonului, solicitarea parolelor pentru diverse conturi, utilizarea funcțiilor de localizare a dispozitivelor, publicarea unor imagini cu potențial traumatizant);
- Controlarea și monitorizarea accesului victimei la corespondență;
- Acte de constrângere sau exercitarea forței pentru a determina victima să facă un lucru pe care nu dorește să îl facă;
- Abuz economic (de exemplu, constrângerea la contractarea de datorii, controlul asupra cheltuielilor, conturilor bancare, investițiilor, creditelor ipotecare sau prestațiilor sociale);
- Utilizarea locului de muncă al victimei pentru a exercita control asupra acesteia (de exemplu, împiedicarea accesului la muncă, impunerea locului de muncă sau prezentarea inopinată la locul de muncă);
- Stabilirea și impunerea unor reguli și norme pe care victima trebuie să le respecte, precum și aplicarea unor pedepse pentru a asigura conformarea (de exemplu, lansarea de acuzații sau umilirea persoanei, în public sau în privat, pentru nerespectarea regulilor);
- Constrângerea victimei să comită fapte penale, cum ar fi vânzarea de droguri sau purtarea de arme;
- Urmărirea victimei și/sau apariția pe neașteptate, de ex. la locul lor de muncă sau în locurile în care se întâlnesc cu prietenii;
- Controlul coercitiv reproductiv, restricționarea libertății victimei de a decide dacă dorește sau nu să rămână însărcinată, refuzul de a utiliza o metoda contraceptivă; sarcina forțată; forțarea unei victime să facă un avort, să se supună fertilizării in vitro (FIV) sau alte proceduri; sau interzicerea accesului la o astfel de procedură;
- Utilizarea alcoolului sau a drogurilor pentru a controla o victimă prin dependență sau controlul accesului acesteia la substanțe;
- Utilizarea aranjamentelor pentru copii și întreținerea copilului pentru a controla victima.

Comportamente restrictive

- Reținerea și/sau distrugerea documentelor de imigrare ale victimei, de exemplu pașapoarte și vize;
- Împiedicarea participării la activități obișnuite de petrecere a timpului liber, precum voluntariatul, aderarea la cluburi și grupuri locale, echipe sportive, activități civice sau caritabile etc.;
- Împiedicarea victimei să învețe o limbă străină, să-și îmbunătățească abilitățile lingvistice existente (de exemplu, limba engleză, dacă aceasta nu este limba sa maternă) sau să-și facă prieteni din afara propriului mediu etnic sau cultural;
- Refuzul de a asigura interpretarea (inclusiv în Limbajul Mimico-Gestual Britanic – BSL – pentru victimele cu deficiențe de auz) în numele victimei;
- Împiedicarea accesului la comunicare, de exemplu: refuzul de a face informațiile accesibile, refuzul accesului la instrumente de sprijin pentru comunicare, la sisteme de comunicare augmentativă și alternativă (CAA) și/sau la specialiști care facilitează comunicarea;
- Restricționarea accesului la programări medicale sau de asistență socială, ori împiedicarea victimei să beneficieze de servicii de sănătate sau de asistență socială, inclusiv refuzul de a-i permite victimei să se prezinte singură la programări (aspect deosebit de relevant în cazul victimelor cu dizabilități sau cu afecțiuni medicale cronice);
- Împiedicarea victimei să își ia medicația sau să utilizeze echipamente medicale, ori administrarea unei medicații excesive;
- Izolarea victimei față de familie, prieteni, colegi și specialiști care ar putea încerca să o sprijine, precum și interceptarea mesajelor sau a apelurilor telefonice.

Comportamente de natură amenințătoare

- Amenințări cu internarea într-o instituție împotriva voinței victimei, de exemplu: cămin de îngrijire, centru de locuințe asistate, unitate de psihiatrie etc. (în special în cazul victimelor cu dizabilități sau al celor vârstnice);
- Amenințări cu divulgarea sau divulgarea efectivă a unor informații sensibile (de exemplu: activități sexuale, fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual privat, orientarea sexuală și/sau identitatea transgender) ori formularea unor acuzații false în fața membrilor familiei, prietenilor, colegilor de muncă, comunității sau altor persoane, inclusiv prin intermediul fotografiilor sau al internetului;
- Formularea unor acuzații false în fața autorităților competente (de exemplu: poliție, servicii de protecție a copilului, agenții de ocupare a forței de muncă, servicii de gestionare a pensiei alimentare);
- Folosirea copiilor pentru a exercita controlul asupra victimei (de exemplu: amenințări cu luarea copiilor sau cu rănirea acestora);
- Folosirea animalelor de companie pentru a controla sau a constrânge victima (de exemplu: rănirea, amenințarea cu rănirea sau înstrăinarea animalelor);
- Intimidarea și amenințarea cu dezvăluirea stării de sănătate sau a unei dizabilități către familie, prieteni, colegi de muncă și comunitate, în special în situațiile în care acest lucru ar putea atrage o stigmatizare la nivelul comunității;
- Amenințări la adresa victimei – inclusiv a familiei, prietenilor și animalelor de companie ale acesteia – care îi provoacă teamă;
- Amenințări cu sesizarea autorităților de imigrare și/sau a poliției ori cu trimiterea victimei înapoi în țara de origine;
- Intimidare sau amenințări cu sesizarea poliției în legătură cu presupuse fapte ilegale.

6. Copil din altă relație

Cercetările internaționale au indicat faptul că, femeia care are un copil dintr-o altă relație riscă să fie ucisă (Daly, Wiseman, & Wilson, 1997; Spencer 2018; Campbell, Spearman & Glass 2025). Copilul din altă relație îi amintește agresorului de vechea relație a femeii și de posibilitatea ca ea să-l părăsească așa cum a făcut și cu fostul partener (Brewer & Paulsen, 1999).

48% - 50% din femeile ucise au avut un copil din altă relație (Daly et al 1997 ; Brewer & Paulsen, 1999). În Australia, 25% dintre omorurile comise între parteneri intimi au avut loc în familii în care femeile aveau un copil din altă relație (Johnson et al. 2017).

7. Amenințarea că va face rău copilului sau amenințarea că-l va omorî

risc ridicat de comitere a femicidului

Cercetările internaționale privind femicidele comise între parteneri intimi (soți/foști soți, concubini/foști concubini) au arătat că femeile care au ieșit din relația abuzivă (sau vor să iasă din relația abuzivă) și sunt amenințate de către partenerul agresor că le vor face rău copiilor, dacă nu se întorc, **sunt expuse unui risc ridicat de a fi ucise** (Campbell, Spearman & Glass 2025). Amenințarea cu rănirea sau uciderea copiilor dacă nu revin (sau rămân) în relație, **crește de nouă ori riscul unei tentative de omor sau al unui omor consumat** (McFarlane et al., 2002).

8. Separarea de agresor și perioada post-separare

risc ridicat de comitere a femicidului

Separarea femeii de partenerul violent reprezintă un factor de risc pentru uciderea femeilor victime ale violenței. Separarea este, la nivelul simțului comun, soluția pentru ca victima să scape din relația violentă. În realitate, cercetările științifice au arătat că, separarea (prin divorț sau plecarea din casa comună) generează o reacție puternică din partea agresorului. Separarea partenerilor este considerată de către profesioniști ca fiind „cel mai stresant eveniment din viață” (Sbarra, 2015; Strizzi et al., 2021). În contextul separării, agresorul folosește „violența, inclusiv violența letală, pentru a recâștiga controlul asupra femeii” (McFarlane et al., 2002) sau pentru “a o pedepsi pentru că nu-i mai este loială” (Monckton, 2020).

Perioada post-separare de agresor necesită și ea o atenție deosebită din partea profesioniștilor care evaluează riscul de comitere a femicidelor și a celor care intervin în cazul sesizărilor privind violența domestică. Studiile internaționale au atras atenția asupra riscului ca în perioada post-separare să crească intensitatea actelor de violență la care este supusă victima, iar **riscul de femicid este mare, mai ales dacă agresorul își hărțuiește victima/partenera** (Brookman 2015).

Cercetările au arătat că, **aproximativ 2/3 din femicidele comise între partenerii intimi au avut loc în perioada imediat următoare după separarea partenerilor** sau de la anunțul privind dorința de

separare (Domestic Violence Death Review Team (DVDRT) Reports, 2023).

Ruperea relației/separarea victimei asociată cu consumul de droguri și strangularea victimei reprezintă riscuri specifice femicidului comis între parteneri tineri cu vârsta până la 25 de ani (Caman & Scott 2024).

Separarea victimei de agresor este cu atât mai riscantă cu cât, autoritățile tind să ofere o atenție mai mică cuplului care s-a separat și să nu mai analizeze istoricul violent al relației care tocmai s-a încheiat cu separarea victimei de agresor.

9. Amenințarea cu arma de foc, deținerea unei arme de foc, accesul la o armă de foc

risc ridicat de comitere a femicidului

Toate instrumentele de evaluare a riscului de comitere a unui tip de omor menționează drept riscuri: prezența unei arme în casă, accesul la o armă sau amenințarea cu o armă. Prin urmare, evaluarea riscului necesită culegerea de informații privind: 1) accesul agresorului la o armă de foc ca urmare a profesiei pe care o are (cadru militar, polițist, firmă de pază, magistrat, pădurar, vânător etc); 2) posesia ilegală a unei arme de foc sau 3) amenințarea victimei sau a persoanelor din familie /proximitate cu arma de foc.

Studiile științifice au confirmat că prezența unei arme de foc în casă reprezintă un risc pentru femicide (Bayley et al 1997), **riscul ca femeia abuzată să fie ucisă crește de 6 ori** (Campbell et al 2003a).

Accesul la o armă și amenințarea cu arma reprezintă un risc major pentru comiterea unui femicid: **riscul comiterii femicidului crește de 11 ori** (Spencer and Stith 2020). Amenințarea cu o armă de foc ori cu alt tip de armă **crește de 18,5-20 de ori** riscul ca o femeie să fie ucisă (Matias et al 2020; Campbell et al 2003)

10. Violența în timpul sarcinii

risc ridicat de comitere a femicidului

Riscul ca o femeie să fie ucisă **crește de 3.74 ori, dacă victima este agresată în timpul sarcinii** (Matias et al 2020)

Violența partenerului intim asupra femeii partenere însărcinate îmbracă forme diferite în această perioadă, unele dintre ele fiind întâlnite frecvent în cazul violenței împotriva femeilor (violență verbală, violență fizică, violență sexuală, psihologică, economică etc).

Femeia însărcinată este expusă riscului de a fi ucisă cel puțin în două contexte motivaționale. În primul caz, agresorul care comite violențe asupra femeii însărcinate vrea să o constrângă să facă avort (Soares et al 2026). Violența agresorului este motivată de : „1) dorința acestuia de a evita

legătura cu copilul sau femeia însărcinată; 2) îndoielile legate de paternitatea copilului; 3) gelozie sau 4) refuzul agresorului de a accepta separarea femeii abuzate de el.” (Soares et al 2026).

Al doilea context în care femeia însărcinată abuzată riscă să devină victima unui femicid este generat de un alt episod de violență la care victima a fost anterior expusă de către agresor. Este vorba despre femeia care rămâne însărcinată ca urmare a unui act sexual pe care l-a avut cu agresorul împotriva voinței ei, dar din dorința agresorului de a o forța să rămână în relație cu el, de a o controla²⁶. De obicei, aceste acte sexuale neconsimțite (violuri) au loc atunci când femeia își anunță partenerul că vrea să se separe (prin divorț sau părăsirea domiciliului) sau chiar în timpul separării și după separare. Violențele împotriva acestor femei continuă și în perioada de sarcină.

Riscul ca o femeie însărcinată să fie ucisă de partenerul ei intim este mare pe toată perioada sarcinii și în primul an de după sarcină.

Riscul ca o femeie însărcinată sau aflată în perioada de după sarcină să fie ucisă este cu 35% mai mare, decât în cazul unei femei care nu este însărcinată (Wallace 2022).

Riscul de femicid este mai mare în cazul femeilor aflate în primul trimestru de sarcină (Soares et al, 2025).

Studiile internaționale arată că, femeile însărcinate ucise sau victime ale tentativelor de omor au fost în contact cu serviciile medicale, poliția și sistemul de justiție înainte de a fi ucise sau victimizate grav (Lucea et al 2025; Cruz et al 2024). Acest fapt, atrage atenția asupra rolului pe care îl au cadrele medicale în identificarea victimelor violenței domestice și în evaluarea riscului de comitere a femicidelor. În SUA, de exemplu, a fost elaborat un instrument de evaluare rapidă a riscului de femicid de către cadrele medicale din unitățile de urgență sau alte unități medicale Danger Assessment 5²⁷. O evaluare rapidă a riscului de femicid poate fi realizată și de către cadrele medicale din unitățile medicale din România care intră în contact cu victime ale violenței.

11. Victima a fost violată

risc ridicat de comitere a femicidului

Riscul ca o femeie să fie ucisă este ridicat în cazul în care femeia a fost constrânsă să întrețină relații sexuale cu partenerul ei (Campbell et al 2003a Campbell et al 2025). În acest caz, riscul ca o femeie să fie ucisă **crește de 7,6 ori** (Campbell et al 2003a).

Riscul este și mai mare, dacă la un istoric relațional marcat de violență sexuală (partenerul a forțat-o să întrețină relații sexuale împotriva voinței ei) se adaugă acte de violență în timpul sarcinii (Campbell et al 2025).

²⁶Washington State Domestic Violence Fatality Review, 2013, Pregnancy and Domestic Violence Homicide <https://wscadv.org/wp-content/uploads/2016/12/pregnancy-dvfr-issue-brief-12-2013.pdf>

²⁷https://www.dangerassessment.org/uploads/DA-5_Format_2019_r1.pdf

12. Agresorul este gelos

risc ridicat de comitere a femicidului

Riscul de comitere a femicidului dintre parteneri intimi crește de 9 ori atunci când partenerul este violent și gelos (Campbell et al 2003a).

13. Victima s-a gândit să se sinucidă sau a avut tentative de sinucidere

risc ridicat de comitere a femicidului

Prezența ideilor de suicid sau a tentativelor de sinucidere în cazul femeilor victime ale violenței indică faptul că au fost expuse unor acte de violență gravă din partea partenerilor (psihologică, fizică și sexuală) (Coker, et al., 2002; Sato-DiLorenzo & Sharps, 2007).

Tentativele de sinucidere sau amenințările cu sinuciderea identificate în cazul femeilor reprezintă un risc pentru femicide (Sato-DiLorenzo & Sharps, 2007; Cavanaugh et al 2011).

Femeile pentru care identificăm informații privind existența unor gânduri de sinucidere sau tentative de suicid sunt expuse de două ori la riscul de a-și pierde viața: fie prin sinucidere (văzută ca o soluție de ieșire din violența la care este victimă), fie riscă să fie ucisă de partenerul abuziv.

14. Amenințarea agresorului cu sinuciderea/tentative de sinucidere

risc ridicat de comitere a femicidului

Tentativele de sinucidere ale agresorilor și amenințările cu sinuciderea cresc riscul de comitere a femicidelor (de 1.3 ori - Campbell et al 2003a; cu 49% Dawson and Piscitelli, 2021).

Agresorii își amenință partenerile cu sinuciderea atunci când victimele au alți parteneri (Jarutienė et al, 2025). Amenințările cu sinuciderea sunt însoțite de violență fizică și sexuală (Jarutienė et al, 2025).

Amenințarea cu suicidul, tentativele de suicid asociate cu violența sunt modalități de influență și control exercitate de agresori asupra femeilor parteneri (Fizpatrick et al 2022).

Riscul de comitere a unui omor crește atunci când tentativele de suicid, amenințările cu sinuciderea sunt asociate cu accesul la o armă de foc, comportamentul obsesiv, izolarea socială a agresorului, consumul de alcool și droguri (Hart's 1988).

15. Agresorul are în istoric/cazier – acte de violență domestică (fizică sau sexuale)

Analiza datelor privind profilul agresorului a evidențiat faptul că, riscul de comitere a femicidului poate fi influențat de antecedentele penale ale persoanei care exercită violența împotriva femeii.

Dacă agresorul a mai fost sancționat pentru violențe și dacă agresorul are un istoric/cazier în care sunt menționate acte de violență fizică sau sexuale, atunci crește riscul de comitere a femicidului (López-Ossorio et al., 2020).

Studiile internaționale au evidențiat faptul că, **unul din patru agresori care au ucis o femeie au fost arestați pentru violență domestică cu un an înainte de a comite omorul și un agresor din trei a fost arestat în ultimii trei ani de dinaintea femicidului** (Koppa&Messing 2021:8).

În cazul femicidelor comise asupra soțiilor sau fostelor soții, jumătate dintre agresori au fost arestați cu un an înainte de a comite femicidul (Koppa&Messing 2021).

16. Ordine de protecție acordate pentru comportamentul violent al agresorului

risc ridicat de comitere a femicidului

Studiile internaționale arată că, **una din zece femei ucise de către partenerii intimi au avut ordin de protecție** (Vittes and Sorenson 2008). Femicidele au fost comise într-un interval de timp relativ scurt de la acordarea ordinului de protecție: **o cincime au fost ucise în primele două zile, iar o treime în prima lună** (Vittes and Sorenson 2008). Aproximativ **jumătate dintre victime au avut mai multe ordine de protecție** de-a lungul timpului (Vittes and Sorenson 2008).

Cercetări recente privind efectele ordinelor de protecție asupra comportamentului agresorilor indică faptul că, persoanele care primesc un ordin de protecție tind să încalce acest ordin și să comită acte de violență, uneori chiar mai grave (Cordier et al 2021; McFarlane et al., 2004). Analiza efectelor ordinelor de protecție asupra agresorilor indică o probabilitate de 86% ca agresorii cu OP să comită un alt act de violență împotriva partenerei chiar din prima zi a ordinului de protecție (Rovira et al 2025). Probabilitatea ca agresorul care a primit un ordin de protecție să comită alte acte de violență asupra victimei scade pe măsură ce trece timpul pentru care a primit ordinul. În primele șase luni, probabilitatea ca agresorul care are ordin de protecție să comită alte acte de violență este mai mare decât în cazul unui agresor care nu a primit ordin de protecție (după trei luni probabilitatea de a recidiva este cu 43% mai mare, iar după șase luni este mai mare cu 10%) (Rovira et al 2025). Abia după nouă luni, persoanele care au primit OP au o probabilitate mai mică cu 17% de a comite alte acte de violență, în comparație cu agresorii care nu au primit OP (Rovira et al 2025). În acest context, **rezultatele indică necesitatea ca ordinul de protecție să fie dat pentru o perioadă de cel puțin nouă luni, iar în acest interval de timp victima să fie protejată suplimentar de către poliție.**

Ordinele de protecție sunt respectate de către agresorii care nu au fost arestați și de cei care nu și-au hărțuit victima (stalking) (Cordier et al., 2021)

În cazul încălcării ordinului de protecție, singura măsură de prevenire a re-victimizării recomandată de cercetători este **condamnarea agresorului pentru încălcarea ordinului de protecție** (Rovira et al., 2025, Dawling et al., 2018) **și privarea temporară de libertate** (Amaral et al., 2023; Cordier et al., 2021).

17. Victima a depus plângeri la poliție pentru acte de violență

Analiza datelor privind interacțiunea dintre victimele femicidelor cu poliția au arătat că, **56,3% dintre femeile ucise au depus plângeri pentru violență domestică** (Koppa & Messing 2021:7).

În cazul femicidelor comise între partenerii intimi numărul victimelor care au contactat poliția a fost mai mare: **84,6% dintre femei au sesizat poliția în anul de dinaintea omorului iar 91% dintre femeile ucise de parteneri intimi au depus plângeri la poliție în ultimii trei ani de dinaintea comiterii femicidelor** (Koppa & Messing 2021:7-8).

În medie, **victimele au contactat poliția de 6,2 ori în cei trei ani**, iar poliția a fost la domiciliul cuplului **cel puțin 1 dată în ultimul an și de 5,6 ori în ultimii trei ani** (Koppa & Messing 2021:8).

Toate soțiile și fostele soții ucise de soți/foști soți au depus plângeri pentru acte de violență domestică cu un an înainte de a fi ucise, 99,5% dintre soții/foste soții au depus plângeri cu 3 ani înainte de a fi ucise (Koppa & Messing 2021:8).

Studiile internaționale arată că, femeile însărcinate ucise sau victime ale tentativelor de omor au fost în contact cu poliția și sistemul de justiție înainte de a fi ucise sau victimizate grav (Lucea et al 2025; Cruz et al 2024).

Informațiile referitoare la contactele pe care victimele femicidelor le-au avut cu poliția înainte de a fi ucise: 1) indică faptul că pe măsură ce gravitatea actelor de violență crește victimele raportează violența către poliție și 2) atrag atenția asupra rolului pe care îl au polițiștii în evaluarea riscului de comitere a femicidelor.

18. Istoric al violeței între parteneri

risc ridicat de comitere a femicidului

Cel mai des menționat factor de risc pentru omorurile comise între parteneri intimi, inclusiv femicide între parteneri intimi, este istoricul violent al relației dintre parteneri.

Prezența unui istoric al violenței reprezintă un factor de risc puternic care indică posibilitatea comiterii unui femicid (Matias et al 2020).

Unele studii au arătat că, **istoricul violent al relației este specific pentru 67-80% dintre omorurile cu parteneri intimi** (Dawson and Piscitelli 2021; Campbell et al. 2007; Browne, Williams & Dutton, 1998; Moracco, Runyan, & Butts, 1998; Saunders & Browne, 2000; Bailey et al., 1997).

19. Consumul de alcool și droguri

Consumul de droguri este un risc al femicidului (Campbell et al 2007 ; Bailey 1997). Riscul de comitere a femicidului este mare, dacă agresorul este consumator de droguri (**riscul crește de 4,2**

ori - Campbell et al 2003) și/sau victima este consumatoare de droguri (López-Ossorio et al., 2020).

Bailey et al (1997) arată că, **riscul ca femeile să fie ucise în propria lor casă este mare dacă se consumă droguri, există un istoric al violenței domestice și agresorul are o armă de foc.**

Și **consumul de alcool crește riscul de comitere a femicidului de 4,1 ori, dacă agresorul consumă frecvent alcool** (Campbell et al 2003).

Consumul de droguri asociat cu ruperea relației/separare și strangularea non-fatală reprezintă principalele riscuri pentru femicidele comise între parteneri tineri cu vârsta până la 25 de ani (Caman & Scott 2024)

20. Diferența de vârstă între parteneri

Printre factorii de risc identificați se numără și diferența de vârstă dintre parteneri. **Riscul de omor este mai mare atunci când bărbatul este mai în vârstă decât victima cu cel puțin 16 ani sau când femeia este mai în vârstă decât agresorul cu cel puțin 10 ani** (Breitman, Shackelford, & Block, 2004).

Riscul ca o femeie victimă a violenței partenerului să fie ucisă **crește pe măsură ce crește diferența de vârstă** dintre parteneri (Shackelford 2001).

21. Femeile care au o relație de coabitare cu agresorul (concubinaj, parteneriat)

Studiile internaționale au evidențiat faptul că, femeile care au o relație de coabitare (concubinaj, parteneriat) cu agresorii, **prezintă un risc de 9 ori mai mare de a fi ucise în comparație cu femeile căsătorite** (Shackelford & Mouzos 2005; Shackelford 2001).

Femeile adulte de vârstă mijlocie (Shackelford 2001) și femeile tinere, mai tinere de 25 de ani, (Shackelford & Mouzos 2005) care au o relație de coabitare cu agresorul sunt mai expuse riscului de a fi ucise.

22. Victima locuiește în mediul rural

Faptul că victima trăiește în mediul rural constituie un risc pentru uciderea ei de către partenerul intim (Owen & Carrington, 2015; Ferguson & McLachlan, 2020; Harris & Woodlock, 2019; Johnson et al., 2019; McLachlan & Harris, 2022; Woodlock, 2017).

Factorii de risc ca o femeie din mediul rural să fie ucisă sunt aceiași ca și în cazul victimelor din urban: control coercitiv, abuz verbal, abuz fizic, abuz facilitat de tehnologie, teama victimei față de agresor și prezența copiilor care locuiesc cu victima (McLachlan 2024).

Ceea ce face ca riscul pentru o femeie din rural să fie mare este faptul că victima nu are acces la poliție, servicii medicale și serviciile de suport pentru victimele violenței (McLachlan 2024) din cauza “localizării geografice și a contextului cultural asociat vieții la țară”(Doherty, 2017).

23. Teama victimei față de agresor

Teama victimei față de agresor reprezintă un risc frecvent menționat în studiile internaționale, motiv pentru care a fost inclus în instrumentele de evaluare a riscului de femicid. **Teama victimei că agresorul o va ucide a fost consemnată în 45% din cazurile de femicid** (Dawson and Piscitelli, 2021).

Pe de altă parte, teama victimei față de agresor reprezintă un indicator al controlului coercitiv (factor de risc major) (Hovey et al 2026). Din acest motiv, **este important să includem în lista indicatorilor teama față de agresor și să investigăm în profunzime situația** pentru a găsi indicii privind alte manifestări ale controlului coercitiv.

24. Agresorul are probleme de sănătate mintală sau psihică

Studiile internaționale au confirmat faptul că problemele de sănătate psihică sau mintală ale agresorului cresc riscul de comitere a femicidelor (Campbell et al. 2007; López-Ossorio et al., 2020). **Depresia pare să fie un indicator puternic al riscului de comitere a femicidului**, ea fiind identificată la 50% din agresorii care au comis femicide (Dawson and Piscitelli, 2021).

Femicidele cu victime femei cu vârsta peste 55 de ani sunt comise îndeosebi de un agresor care locuiește cu victima (copilul adult al victimei), care are probleme de sănătate mintală și este întreținut de victimă (Pillemer and Finkelhor, 1989; Lachs and Pillemer, 2015; Storey et al 2024).

25. Agresorul nu are loc de muncă

Lipsa unui loc de muncă sau șomajul constituie un risc care asociat cu alte riscuri fac ca agresorul să comită femicidul (Campbell, Spearman & Glass 2025).

3. FEMI_RISC – Instrument experimental de evaluare a riscului de femicid intim

FEMI_RISC este un instrument aflat în fază experimentală care urmează a fi testat în practică de profesioniști și pentru care urmează să fie formulate propuneri de îmbunătățire pe baza analizelor și cercetărilor privind factorii de risc de către Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor, conform Legii nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

FEMI_RISC 1

© Dr. Habil. Balica Ecaterina

Acesta este o variantă experimentală a instrumentului de evaluare a riscului de comitere a femicidelor. FEMI_RISC_1 este destinat profesioniștilor care intră în contact cu femei victime ale violenței. După perioada de testare, FEMI_RISC urmează a fi adaptat pentru mai multe tipuri de femicide și contexte de aplicare (secții de poliție, camere de gardă, intervenții la domiciliul victimei, asistentă socială/centre de primire în regim de urgență/centre de zi consiliere etc).

Profesionistul va face evaluarea riscului chiar dacă victima nu depune plângere la poliție, își retrace plângerea, nu solicită sau refuză ordinul de protecție sau refuză monitorizarea electronică.

Înainte de aplicarea acestui instrument, profesionistul va încerca să culeagă cât mai multe informații incluse în FEMI_RISC din sursele pe care le are la dispoziție (cazier, baze de date etc) și apoi va trece la realizarea interviului cu victima. Victima va participa la interviul necesar pentru evaluarea riscului doar dacă starea de sănătate și starea emoțională îi permit să răspundă la întrebările din FEMI_RISC. Convorbirea cu victima va avea loc într-un spațiu sigur și confortabil victimei, un spațiu în care se află doar profesionistul evaluator, victima și psihologul.

Marcați cu X toate variantele care corespund cazului pe care îl evaluați

1. Victima a fost amenințată cu moartea ____ copilul victimei a fost amenințat cu moartea ____
2. Victima a fost strangulată/sufocată/strânsă de gât/sugrumată ____ data ____ de mai multe ori (precizați) ____
3. Victima a fost agresată în timpul sarcinii ____ în primele luni după sarcină (precizați) ____
4. Victima a fost urmărită de agresor direct ____ online (social media) ____ de la distanță, prin sisteme de monitorizare puse pe telefon sau camere de supraveghere ____
5. Victima a fost sunată de agresor pe telefon în mod repetat ____ a primit multe mesaje pe telefon ____

6. Agresorul a făcut postări sau comentarii abuzive/umilitoare la adresa victimei în grupurile de Whatsapp, pe rețelele de socializare Facebook, Instagram, Tiktok_____
7. Victima este în relație cu agresorul_____ separată_____ a revenit în relație după separare_____
8. Victima a fost lovită/bătută în ultimele 6 luni : odată__de mai multe ori (precizați)_____
9. În ultimul an, victima a contactat poliția/112__(precizați de câte ori_____), a depus plângeri (număr)_____
10. Victima are un copil din altă relație_____ agresorul a amenințat că-i omoară copilul_____
11. Victima a fost agresată sexual de către agresor_____a fost violată_____a fost forțată să întrețină relații sexuale cu agresorul_____
12. Victima s-a gândit să se sinucidă_____a avut tentative de sinucidere_____
13. Agresorul i-a blocat victimei conturile bancare____a blocat contul de e-mail____contul de pe social media (Facebook, Instagram, Tiktok etc)_____
14. Agresorul are acces la armă de foc_____ deține o armă de foc_____a amenințat cu arma_____a lovit cu arma_____
15. Agresorul a primit ordin de protecție_____ mai multe ordine de protecție_____a încălcat ordinul de protecție_____
16. Agresorul este monitorizat electronic_____ a fost monitorizat electronic_____a încălcat ordinul de monitorizare_____
17. Agresorul a fost anchetat pentru violență domestică_____a fost arestat_____a fost condamnat_____
18. Agresorul a amenințat că se sinucide_____a avut tentative de sinucidere_____
19. Agresorul este consumator de droguri____consumator de alcool_____
20. Agresorul este gelos____suferă de o afecțiune psihică_____nu are loc de muncă_____
21. Victima este consumatoare de droguri_____
22. Victima și agresorul sunt căsătoriți____în relație de concubinaj____divorțați____ separați____
23. Victima și agresorul locuiesc în mediul rural__în sate izolate_____
24. Victimei îi este teamă de agresor, îi este teamă că va fi ucisă_____

Bibliografie

Alhendi, N., Baniamer, A., Alsalamat, N., Salameh, M., & Alanazi, H. (2024). Emoji crimes on social media applications. *Cogent Social Sciences*, 10(1). <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2374421>

Amaral, S., Dahl, G. B., Endl-Geyer, V., Hener, T., and Rainer, H. (2023). *Deterrence or Backlash? Arrests and the Dynamics of Domestic Violence* (No. w30855). Munich, Germany: National Bureau of Economic Research. <https://www.cesifo.org/de/publikationen/2023/working-paper/deterrence-or-backlash-arrests-and-dynamics-domestic-violence> (accessed 7 February 2024)

Bailey JE, Kellermann AL, Somes GW, Banton JG, Rivara FP, Rushforth NP. Risk factors for violent death of women in the home. *Arch Intern Med*. 1997 Apr 14;157(7):777-82. PMID: 9125010.

Bendlin, M. and Sheridan, L. (2021). 'Risk Factors for Severe Violence in Intimate Partner Stalking Situations: An Analysis of Police Records.' *Journal of Interpersonal Violence* 36(17–18): 7895–7916.

Bergin, A., & Berkowitz, R. (2012). Domestic violence in military families: Non-fatal strangulation. *Maryland Medicine*, 13(3), 19–29.

Bendlin, M., & Sheridan, L. (2019). Nonfatal strangulation in a sample of domestically violent stalkers: The importance of recognizing coercively controlling behaviors. *Criminal Justice and Behavior*, 46(11), 1528–1541. <https://doi.org/10.1177/0093854819843973>

Brady, P. Q., Fansher, A. K., & Zedaker, S. B. (2022). How victims of strangulation survived: Enhancing the admissibility of victim statements to the police when survivors are reluctant to cooperate. *Violence Against Women*, 28(5), 1098–1123.

Brady P. Q., Hayes B. E. (2018). The intersection of stalking and the severity of intimate partner abuse. *Violence and Victims*, 33(2), 218–238. [10.1891/0886-6708.v33.i2.193](https://doi.org/10.1891/0886-6708.v33.i2.193)

Breitman N, Shackelford TK, Block CR. Couple age discrepancy and risk of intimate partner homicide. *Violence Vict*. 2004 Jun;19(3):321-42. doi: 10.1891/vivi.19.3.321.65764. PMID: 15631284.

Brewer, V. E., & Paulsen, D. J. (1999). A Comparison of U.S. and Canadian Findings on Uxoricide Risk for Women with Children Sired by Previous Partners. *Homicide Studies*. 3(4) 317-332.

Brookman, F. (2015). 'Killer Decisions: The Role of Cognition, Affect and "Expertise" in Homicide.' *Aggression and Violent Behavior* 20: 42–52.

Browne, A., Williams, K.R. and Dutton, D.G. (1998) Homicide between Intimate Partners, In: Smith, M.D. and Zahn, M., Eds., *Homicide: A Sourcebook of Social Research*, Sage, Thousand Oaks, CA, 149-164.

Briggs C. (2018). An emerging trend in domestic violence: technology-facilitated abuse. *Australian Journal of Child and Family Health Nursing*, 15(1), 2. <https://search.informit.org/doi/10.3316/informit.021135494223385>

Caman, S., Skott, S. Youth Intimate Partner Femicide: Identification of Factors Specific to Femicide Against Adolescent and Young Adult Victims. *J Fam Viol* 41, 843–856 (2026). <https://doi.org/10.1007/s10896-024-00764-2>

Campbell, Jacquelyn, Kathryn Spearman, and Nancy Glass, (2025) 'Intimate Partner Homicide, Lethality Assessment, and Safety Planning', in Connie Mitchell, and others (eds), *Intimate Partner Violence: A Health-Based Perspective*, 2nd edn (New York, 2026; online edn, Oxford Academic, <https://doi.org/10.1093/oso/9780197758991.003.0013>).

Campbell J. C., Webster D., Koziol-McLain J., Block C., Campbell D., Curry M. A., Gary F., Glass N., McFarlane J., Sachs C., Sharps P., Ulrich Y., Wilt S., Manganello J., Xu X., Schollenberger J., Frye V., Laughon K. (2003). Risk factors for femicide in abusive relationships: Results from a multisite case control study. *American Journal of Public Health*, 93(7), 1089–1097. <https://doi.org/10.2105/AJPH.93.7.1089>

Campbell Jacquelyn C., Daniel Webster, Jane Koziol-McLain, Carolyn Rebecca Block, Doris Campbell, Mary Ann Curry, Faye Gary, Judith McFarlane, Carolyn Sachs, Phyllis Sharps, Yvonne Ulrich, and Susan A. Wilt, 2003a, *Assessing Risk Factors for Intimate Partner Homicide*, NIJ Journal Issue No. 2, pp. 1-53 <https://nij.ojp.gov/library/publications/nij-journal-issue-no-250>

Campbell JC, Webster DW, Glass N. 2008, The danger assessment: validation of a lethality risk assessment instrument for intimate partner femicide. *J Interpers Violence*. 2009 Apr;24(4):653-74. doi: 10.1177/0886260508317180. Epub 2008 Jul 30. PMID: 18667689; PMCID: PMC7878014.

Cavanaugh CE, Messing JT, Del-Colle M, O'Sullivan C, Campbell JC. Prevalence and correlates of suicidal behavior among adult female victims of intimate partner violence. *Suicide Life Threat Behav*. 2011 Aug;41(4):372-83. doi: 10.1111/j.1943-278X.2011.00035.x. Epub 2011 May 2. PMID: 21535096; PMCID: PMC3152586.

Chambers, L., Zweep, D., & Verrelli, N. (2018). Paternal filicide and coercive control: Reviewing the evidence in *Cotton v Berry*. *University of British Columbia Law Review*, 51(3), 672–695.

Crossman, K. A., & Hardesty, J. L. (2018). Placing coercive control at the center: What are the processes of coercive control and what makes control coercive? *Psychology of Violence*, 8(2), 196–206. <https://doi.org/10.1037/vio000009>

Coker AL, Smith PH, Thompson MP, McKeown RE, Bethea L, Davis KE. Social support protects against the negative effects of partner violence on mental health. *Journal of Women's Health & Gender-Based Medicine*. 2002;11(5):465–476. doi: 10.1089/15246090260137644.

Connor-Smith, J.K., K. Henning, S. Moore, and R. Holdford. 2011. Risk assessments by female victims of intimate partner violence: Predictors of risk perceptions and comparison to actuarial measure. *Journal of Interpersonal Violence* 26: 2517.

Cordier, R., Chung, D., Wilkes-Gillan, S., and Speyer, R. (2021). 'The Effectiveness of Protection Orders in Reducing Recidivism in Domestic Violence: A Systematic Review and Meta-analysis.' *Trauma, Violence, & Abuse* 22(4): 804–828.

Cruz Shaina Sta., Claire Margerison, Alison Gemmill, Sandie Ha, Thelma Hurd, Jordan Jensen, Sidra Goldman-Mellor, 2024, Trends and disparities in violence-related injury morbidity among pregnant and postpartum individuals, *Annals of Epidemiology*, Vol (100), pp. 50-56, <https://doi.org/10.1016/j.annepidem.2024.11.001>.

Daly, M., Wiseman, K.A., & Wilson, M. (1997). Women with Children Sired by Previous Partners Incur Excess Risk of Uxoricide. *Homicide studies* (1) 61-71

De Boos, J. (2019). Review article: Non-fatal strangulation: Hidden injuries, hidden risks. *Emergency Medicine Australasia*, 31, 302308. <https://doi.org/10.1111/1742-6723>.

Dawson, M., & Piscitelli, A. (2021). Risk factors in domestic homicides: Identifying common clusters in the Canadian context. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(1-2), 781–792. <https://doi.org/10.1177/088626051772940>

Dichter, M. E., Thomas, K. A., Crits-Christoph, P., Ogden, S. N., & Rhodes, K. V. (2018). Coercive control in intimate partner violence: Relationship with women's experience of violence, use of violence, and danger. *Psychology of Violence*, 8(5), 596–604. <https://doi.org/10.1037/vio0000158>

Dobash, R. E., Dobash, R. P., Cavanagh, K., & Medina-Ariza, J. (2007). Lethal and nonlethal violence against an intimate female partner: Comparing male murderers to nonlethal abusers. *Violence against Women*, 13(4), 329–353. <https://doi.org/10.1177/1077801207299204>

Douglas, H., & Fitzgerald, R. (2020). Women's stories of non-fatal strangulation: Informing the criminal justice response. *Criminology & Criminal Justice*, 1–17. <https://doi.org/10.1177/1748895820949607>

Doherty D. (2017). Rethinking safety planning: A self-directed tool for rural women who are abused. In Augusta-Scott T., Scott K., Tutty L. M. (Eds.), *Innovations in interventions to address intimate partner violence: research and practice* (pp. 18–32). Routledge.

Domestic Violence Death Review Team (DVDRT) Reports, 2023
https://coroners.nsw.gov.au/documents/reports/DVDRT_Annual_Report_2021-23.pdf

Dowling, C., Morgan, A., Hulme, S., Manning, M., & Wong, G. (2018). Protection orders for domestic violence: A systematic review (551; Trends & Issues in Crime and Criminal Justice). Australian Institute of Criminology. https://www.aic.gov.au/sites/default/files/2020-05/ti_551_050618.pdf

Dawson M, Piscitelli A., 2021, Risk Factors in Domestic Homicides: Identifying Common Clusters in the Canadian Context. *Journal of Interpersonal Violence*. 36(1-2):781-792. doi: 10.1177/0886260517729404. Epub 2017 Sep 9. PMID: 29294911.

Fitzpatrick, S. J., Brew, B. K., Handley, T., & Perkins, D. (2022). Men, suicide, and family and interpersonal violence: A mixed methods exploratory study. *Sociology of Health & Illness*, 44(6), 991–1008. <https://doi.org/10.1111/1467-9566.13476>

Freed D., Palmer J., Minchala D., Levy K., Rishenpart T., Dell N. (2018). A stalker's paradise": How intimate partner abusers Exploit technology. Proceedings of the 2018 CHI Conference on human Factors in Computing Systems. Montreal, QC, April 2018.

Grasso DJ, Petitclerc A, Henry DB, McCarthy KJ, Wakschlag LS, Briggs-Gowan MJ. Examining Patterns of Exposure to Family Violence in Preschool Children: A Latent Class Approach. *J Trauma Stress*. 2016 Dec;29(6):491-499. doi: 10.1002/jts.22147. Epub 2016 Nov 9. PMID: 27859679; PMCID: PMC5140743.

Gruev-Vintila Andreea (2026) Controlul coercitiv în miezul violenței conjugale. De la progresele științifice la cele juridice, Polirom București

Havard T. E., Lefevre M. (2020). Beyond the power and control Wheel: How abusive men manipulate mobile phone technologies to facilitate coercive control. *Journal of Gender-Based Violence*, 4(2), 223–239. 10.1332/239868020x15850131608789

Hart, B. (1988). Beyond the "duty to warn": A therapist's "duty to protect" battered women and children. In K. Yllo & M. Bogard (Eds.), *Feminist perspectives on wife abuse* (pp. 234-248). Newbury Park: Sage.

Hill, J. (2020). See what you made me do: The dangers of domestic abuse that we ignore, explain away, or refuse to see. E-book. Sourcebooks.

Horn Stefanie, Catharina Vogt, Chiara Wüller, Thomas Görgen, 2024, Intimate partner homicide: Risk constellations in separation conflicts and points of intervention for the police, *Policing: A Journal of Policy and Practice*, Volume 18, <https://doi.org/10.1093/police/paae029>

Jagessar, J. D. H., & Sheridan, L. P. (2004). Stalking perceptions and experiences across two cultures. *Criminal Justice and Behavior*, 31(1), 97–119. <https://doi.org/10.1177/0093854803259244>

Jarutienė L, Laurinaitytė I, Michailovič I, Burk WJ. Characteristics and Consequences of Intimate and Non-Intimate Partner Stalking in Lithuania. *J Interpers Violence*. 2026 Jun;41(11-12):3257-3281. doi: 10.1177/08862605251336364. Epub 2025 May 3. PMID: 40317224; PMCID: PMC13139689.

Johnson, H., Eriksson, L., Mazerolle, P., and Wortley, R. (2017). 'Intimate Femicide: The Role of Coercive Control.' *Feminist Criminology* 14(1): 3–23.

Kirley Elizabeth A & McMahon Marilyn The Emoji Factor: Humanizing the Emerging Law of Digital Speech *Tennessee Law Review*, 85:2 (2018)

Koppa V, Messing JT. Can Justice System Interventions Prevent Intimate Partner Homicide? An Analysis of Rates of Help Seeking Prior to Fatality. *J Interpers Violence*. 2021 Sep;36(17-18):8792-8816. doi: 10.1177/0886260519851179. Epub 2019 Jun 4. PMID: 31161856.

Lachs M. S., Pillemer K. (2015) 'Elder abuse', *The New England Journal of Medicine*, 373(20), pp. 1947–56.

Logan, T. K. (2010). *Research on Partner Stalking: Putting the Pieces Together*. Lexington, KY: University of Kentucky, Department of Behavioral Science & Center on Drug and Alcohol Research. <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/245387.pdf>

Lucea MB, Ramirez AN, Singh V, Campbell JC, Pandian V. Homicides of Pregnant Women: Artificial Intelligence Detects Partner Violence and System Interaction. *Journal of Women's Health*. 2026;35(1):13-22. doi:[10.1177/15409996251380353](https://doi.org/10.1177/15409996251380353)

Malta Ginevra, Maria Puntarello, Mauro Midiri, Tommaso D'Anna, Stefania Zerbo, Antonina Argo, 2025, Forensic homicidal strangulation in women: Case series and systematic literature review, *Forensic Science International: Synergy*, Vol 10, <https://doi.org/10.1016/j.fsisyn.2025.100577>.

Matias, A., Gonçalves, M., Matos, M., and Soeiro, C. (2021). 'Intimate Partner Homicide: Victims and the Dynamics of Victim–Perpetrator Relationship.' *Annals of Medicine* 53(Suppl 1): S129–S130.

Matias Andreia, Mariana Gonçalves, Cristina Soeiro, Marlene Matos, 2020, Intimate partner homicide: A meta-analysis of risk factors, *Aggression and Violent Behavior*, Volume 50 <https://doi.org/10.1016/j.avb.2019.101358>.

McFarlane, J. M., Campbell, J. C., Wilt, S. et al. (1999). 'Stalking and Intimate Partner Femicide.' *Homicide Studies* 3(4): 300–316.

McFarlane, J., Campbell, J. C., and Watson, K. (2002). 'Intimate Partner Stalking and Femicide: Urgent Implications for Women's Safety.' *Behavioral Sciences & the Law* 20(1–2): 51–68.

McFarlane, J., Malecha, A., Gist, J., Watson, K., Batten, E., Hall, I., & Smith, S. (2004). Protection orders and intimate partner violence: An 18-month study of 150 Black, Hispanic, and White women. *American Journal of Public Health*, 94(4), 613–618. <https://doi.org/10.2105/AJPH.94.4.613>

McLachlan F. (2024) The Rurality of Intimate Partner Femicide: Examining Risk Factors in Queensland. *Violence Against Women*. 2024 May;30(6-7):1683-1707. doi: 10.1177/10778012231158105. Epub 2023 Feb 22. PMID: 36815208; PMCID: PMC10998431.

McLachlan F. The Rurality of Intimate Partner Femicide: Examining Risk Factors in Queensland. *Violence Against Women*. 2024 May;30(6-7):1683-1707. doi: 10.1177/10778012231158105. Epub 2023 Feb 22. PMID: 36815208; PMCID: PMC10998431.

McLachlan, F., & Harris, B. (2022). Intimate Risks: Examining Online and Offline Abuse, Homicide Flags, and Femicide. *Victims & Offenders*, 17(5), 623–646. <https://doi.org/10.1080/15564886.2022.2036658>

Messing, J. T., Patch, M., Sullivan Wilson, J., Kelen, G. D., & Campbell, J. (2018). Differentiating among attempted, completed, and multiple nonfatal strangulation in men experiencing intimate partner violence. *Women's Health Issues*, 28(1), 104–111. <https://doi.org/10.1016/j.whi.2017.10.002>

Monckton Smith, J. (2020). 'Intimate Partner Femicide: Using Foucauldian Analysis to Track an Eight Stage Progression to Homicide.' *Violence Against Women* 26(11): 1267–1285.

Morton, E., Runyan, C. W., Moracco, K. E., & Butts, J. (1998). Partner homicide-suicide involving female homicide victims: A population based study in North Carolina, 1988–1992. *Violence and Victims*, 13(2), 91–106.

Nicolaidis, C., Curry, M. A., Ulrich, Y., Sharps, P., McFarlane, J., Campbell, D., Gary, F., Laughon, K., Glass, N., & Campbell, J. (2003). Could we have known? A qualitative analysis of data from women who survived an attempted homicide by an intimate partner. *JGIM: Journal of General Internal Medicine*, 18(10), 788–794. <https://doi.org/10.1046/j.1525-1497.2003.21202>

Owen Santi, Kerry Carrington, 2015, Domestic violence (DV) service provision and the architecture of rural life: An Australian case study, *Journal of Rural Studies*, Volume 39, pp. 229–238, <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2014.11.004>.

Owen Santi, Kerry Carrington, 2015, Domestic violence (DV) service provision and the architecture of rural life: An Australian case study, *Journal of Rural Studies*, Volume 39, pp. 229-238, <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2014.11.004>.

Patch, M., Anderson, J. C., Alexander, K., Somoano, F. A., Kelen, G., Holbrook, D. S., & Campbell, J. C. (2023). Didn't put a label on it: Examining intimate partner strangulation within a diagnostic framework. *Journal of Advanced Nursing*, 79(4), 1575–1588. <https://doi.org/10.1111/jan.15380>

Pillemer K., Finkelhor D. (1989) 'Causes of elder abuse: Caregiver stress versus problem relatives', *The American Journal of Orthopsychiatry*, 59(2), pp. 179–87.

Reckdenwald, A., Fernandez, K., & Mandes, C. L. (2019). Improving law enforcement's response to non-fatal strangulation. *Policing: An International Journal*, 42, 1007–1021. <https://doi.org/10.1108/PIJPSM-12-2018-0186>

Rovira, M., Rodriguez Menes, J. & Palomo Lario, C. 'As Time Goes By': The Effectiveness of Protection Orders in Reducing Intimate Partner Violence Recidivism. *J Dev Life Course Criminology* 11, 367–387 (2025). <https://doi.org/10.1007/s40865-025-00275-8>

Rogers MM, Fisher C, Ali P, Allmark P, Fontes L. Technology-Facilitated Abuse in Intimate Relationships: A Scoping Review. *Trauma Violence Abuse*. 2023 Oct;24(4):2210-2226. doi: 10.1177/15248380221090218. Epub 2022 May 10. PMID: 35537445; PMCID: PMC10486147.

Sadlier K 2016, L'enfant co-victime de la violence dans le couple, in: (Coutanceau R & Salmona M eds), *Violences conjugales et famille, Psychothérapies*, Dunod pp. 121-131

Sato-DiLorenzo A, Sharps PW. Dangerous intimate partner relationships and women's mental health and health behaviors. *Issues in Mental Health Nursing*. 2007;28(8):837–848. doi: 10.1080/01612840701493535.

Saunders, D.G., Browne, A. (2000). Intimate Partner Homicide. In: Ammerman, R.T., Hersen, M. (eds) *Case Studies in Family Violence*. Springer, Boston, MA. https://doi.org/10.1007/978-1-4615-4171-4_18

Sbarra, D. A. (2015). 'Divorce and Health: Current Trends and Future Directions.' *Psychosomatic Medicine* 77(3): 227–236.

Shackelford, T. K., & Mouzos, J. (2005). Partner Killing by Men in Cohabiting and Marital Relationships: A Comparative, Cross-National Analysis of Data From Australia and the United States: A Comparative, Cross-National Analysis of Data From Australia and the United States. *Journal of Interpersonal Violence*, 20(10), 1310-1324. <https://doi.org/10.1177/0886260505278606>

Shackelford, T. K. (2001). Cohabitation, marriage, and murder: Women killing by male romantic partners. *Aggressive Behavior*, 27(4), 284–291. <https://doi.org/10.1002/ab.1011>

Soares Marcela Quaresma, Laís Barbosa Patrocino, Paula Dias Bevilacqua, 2026, Femicides of Pregnant Women: Why Do Men Kill Their Pregnant Partners? *Saude e sociedade* 35 (2) 17 Aug 2026 <https://doi.org/10.1590/S0104-12902026240739en>

Soares, M.Q., de Melo, C.M., Silva, E.F. et al. (2025) Survival and risk of death among women with reports of intimate partner violence during pregnancy: a national cohort study in Brazil. BMC Public Health 25, 2052. <https://doi.org/10.1186/s12889-025-23035-1>

Soares, M. Q.; Melo, C. M. de; Bevilacqua, P. D., (2024) Femicide during pregnancy and postpartum period by an intimate partner: An integrative review. Aggression and Violent Behavior, Amsterdam, p. 101919.

Stark E. (2007). Coercive control: How men entrap women in personal life. Oxford University Press.

Strizzi, J. M., Ciprić, A., Sander, S., and Hald, G. M. (2021). 'Divorce Is Stressful, but How Stressful? Perceived Stress Among Recently Divorced Danes.' Journal of Divorce & Remarriage 62(4): 295–311.

Spencer, C. M. and Stith, S. M. (2020). 'Risk Factors for Male Perpetration and Female Victimization of Intimate Partner Homicide: A Meta-analysis.' Trauma, Violence, & Abuse 21(3): 527–540.

Storey Jennifer E, Michaela M Rogers, Richard E Hohn (2024) Older Adult Homicide: Investigating Case, Victim and Perpetrator Characteristics in a National Sample from England and Wales, The British Journal of Social Work, Volume 54, Issue 7, pp. 2880–2898, <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcae067>

Thomas, K. A., Joshi, M., & Sorenson, S. B. (2014). Do you know what it feels like to drown? Strangulation as coercive control in intimate relationships, <https://repository.upenn.edu/server/api/core/bitstreams/e91523e9-a2ec-444b-990a-6ef035b08284/content>

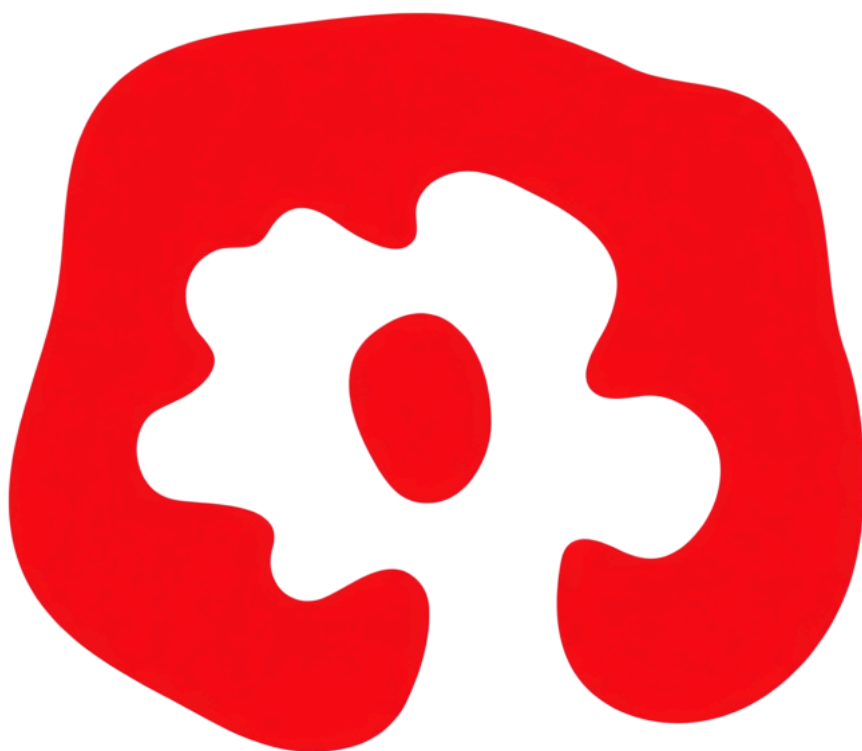
Vittes KA, Sorenson SB. (2008) Restraining orders among victims of intimate partner homicide. Inj Prev. 2008 Jun;14(3):191-5. doi: 10.1136/ip.2007.017947. PMID: 18523113.

Viñas-Racionero, R., Raghavan, C., Soria-Verde, M.Á. et al. Enhancing the Assessment of Coercive Control in Spanish Femicide Cases: A Nationally Representative Qualitative Analysis. J Fam Viol 40, 237–248 (2025). <https://doi.org/10.1007/s10896-023-00628-1>

Wallace Maeve E., (2022) "Trends in Pregnancy-Associated Homicide, United States, 2020", American Journal of Public Health 112, no. 9: pp. 1333-1336. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2022.306937>

Wallace M, Gillispie-Bell V, Cruz K, Davis K, Vilda D. (2021) Homicide During Pregnancy and the Postpartum Period in the United States, 2018-2019. Obstet Gynecol.;138(5):762-769. doi: 10.1097/AOG.0000000000004567.

Woodlock, D. (2017), 'The Abuse of Technology in Domestic Violence and Stalking', Violence Against Women, 23: 584–602.

CARE

SPRIJIN ȘI PROTECȚIE PENTRU
FEMEILE ȘI FETELE DIN ROMÂNIA